

z dnia 11 grudnia 2013 r.

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA USTROŃ**

z dnia 2013 r.

w sprawie uchwalenia strategii Miasta Ustroń na lata 2013 - 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.)

Rada Miasta Ustroń uchwala:

§ 1.

Uchwalić strategię Miasta Ustroń na lata 2013 – 2020 w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2.

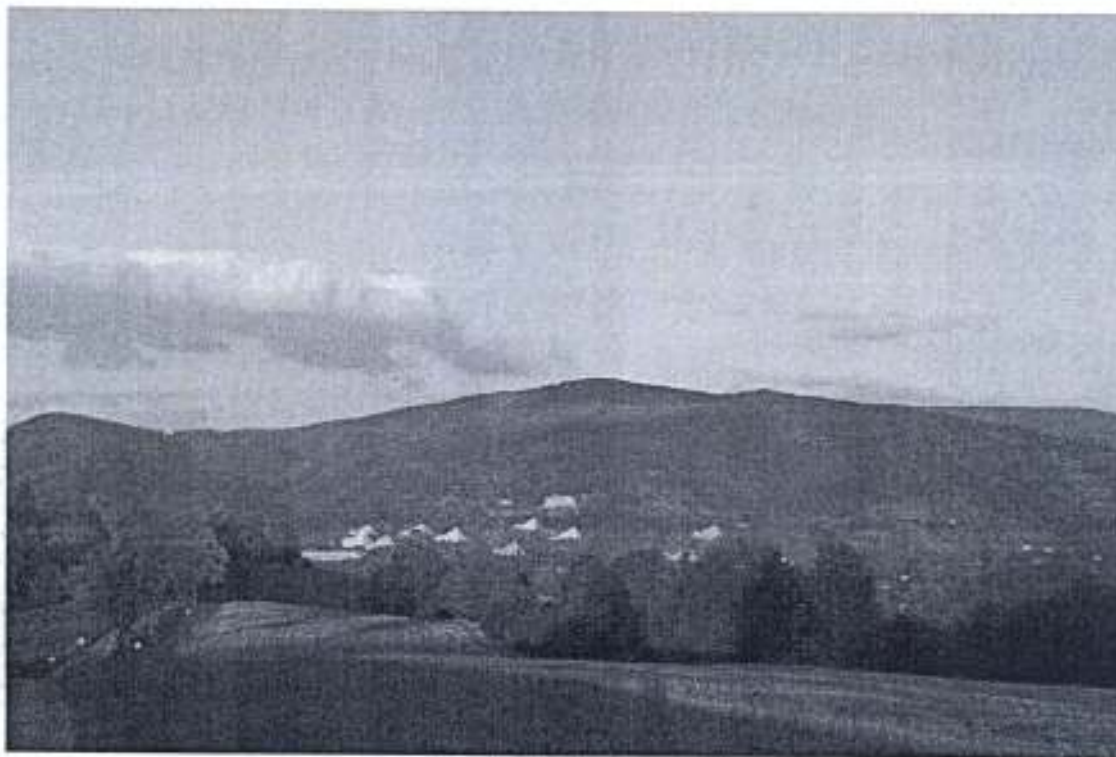
Wykonanie uchwały powierza Burmistrzowi Miasta.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miasta Ustroń
z dnia 10 grudnia 2013 r.

Ustroń 2020

Strategia rozwoju miasta Ustroń do 2020 roku

Opracowanie:
Urząd Miasta Ustroń
Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER
Ustroń – Cieszyn 2012 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie. Metodologia i założenia	5
1.1. Wstęp	5
1.2. Metodologia opracowania	6
1.3. Metodologia badań	9
1.4. Obszar i okres realizacji Strategii.....	10
1.5. Pozostałe założenia	11
2. Diagnoza strategiczna.....	13
2.1. Ocena stanu miasta i potrzeby mieszkańców	13
2.2. Ocena atrakcyjności turystycznej.....	19
3. Analiza SWOT	21
4. Ustroń 2020 – misja i główne założenia rozwojowe	27
5. Plany operacyjne	33
6. Wdrażanie, monitoring i promocja Strategii	49
6.1. Wdrażanie Strategii.....	49
6.2. Monitorowanie, ewaluacja i system aktualizacji	50
6.3. Komunikacja społeczna Strategii.....	50
Spis wykresów.....	53
Załączniki	55
Załącznik 1.: Lista osób biorących udział w opracowaniu Strategii.....	55
Załącznik 2.: Wzór ankiety.....	57

1. Wprowadzenie. Metodologia i założenia

1.1. Wstęp

Prace mające na celu przygotowanie Strategii Rozwoju Ustronia na lata 2013 – 2020 rozpoczęły się w maju 2012. W początkowej fazie projektu przeprowadzono badania wśród mieszkańców Ustronia, których celem było określenie poziomu oceny usług publicznych świadczonych przez Urząd Miasta oraz jednostki mu podległe, jak również ocena infrastruktury oraz jakości życia w mieście. Dodatkowo zwrócono się do mieszkańców z prośbą o wskazanie najważniejszych potrzeb zarówno dotyczących ich, jak i związanych z rozwojem miasta. Badania przeprowadzono przy pomocy kwestionariusza ankiety (Załącznik nr 2), który był dystrybuowany poprzez: stronę www.ustron.pl, w Urzędzie Miasta (ankiety wyłożono w holu przy wejściu do urzędu) oraz w Gazecie Ustrońskiej. W dwóch ostatnich przypadkach wypełniona ankieta mogła być zwracana poprzez włożenie jej do urny zlokalizowanej w Urzędzie Miasta lub poprzez włożenie jej do skrzynki pocztowej (ankiety odbierano później zbiorczo w siedzibie Poczty Polskiej). Ankiety następnie opracowano statystycznie i wyniki prezentowano na spotkaniach warsztatowych opisanych poniżej. Kolejnym etapem była praca grup warsztatowych, podczas której analizowano sytuację w mieście oraz wypracowywano możliwe rozwiązania i warianty strategiczne. Liczne i aktywne uczestnictwo przedstawicieli różnych środowisk Ustroniaków, dało fundament do opracowania niniejszego dokumentu, a także możliwość wypracowania optymalnych rozwiązań dla zidentyfikowanych problemów. Odbyły się trzy warsztaty strategiczne. Lista osób zaangażowanych bezpośrednio w prace nad Strategią zostaje załączona do niniejszego dokumentu. Opracowanie ostatecznej wersji Strategii, zawierającej wyniki prac warsztatowych, analizy dokonane przez zespół realizujący projekt, a także odniesienia do innych dokumentów o znaczeniu planistycznym i strategicznym zakończyły się w sierpniu 2012 roku.

Zespół SWIG DELTA PARTNER

Bartosz Tyrna, Mateusz Werpachowski

1.2. Metodologia opracowania

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego jest podstawowym narzędziem służącym efektywnemu zarządzaniu gminą. Celem działania samorządu na szczeblu lokalnym jest w pierwszej kolejności zaspakajanie potrzeb mieszkańców, a także stymulowanie rozwoju gospodarczego i społecznego gminy. Samorząd gminny posiada narzędzia służące realizacji tych celów – zarówno finansowe jak i instytucjonalne, napotyka też różnorodne bariery i ograniczenia (zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne), które obniżają skuteczność podejmowanych działań. Planowanie strategiczne w wymiarze wieloletnim daje możliwość optymalnego wykorzystania zasobów do realizacji najbardziej potrzebnych z punktu widzenia rozwoju lokalnego zadań.

Należy zaznaczyć, że plan strategiczny dla miasta Ustroń stanowi kontynuację poprzednich założeń rozwojowych, zawartych w zapisie strategii, która obejmowała lata 2005 – 2015. Precyzyjne wytyczenie kierunków rozwoju zakłada możliwie szerokie wykorzystanie potencjału, który został wypracowany na terenie miasta.

Strategia Rozwoju Miasta Ustroń do roku 2020 przygotowana została w oparciu o najlepsze schematy wieloletniego planowania i uwzględnia następujące podstawowe elementy zarządzania strategicznego:

- Misja – określa horyzontalny kierunek rozwoju – stanowi swoistą soczewkę, w której skupiają się aspiracje, cele lokalnej społeczności. Misja gminy odpowiada ogólnie na pytanie: „Dokąd zmierzamy?”. Zdefiniowanie misji pozwala wykorzystać metodę planowania „od ogółu do szczegółu” – cele strategiczne i poszczególne plany strategiczne stanowią narzędzia, które pozwalają skutecznie realizować misję;
- Identyfikacja barier i szans rozwojowych (analiza SWOT) – opracowana została dzięki wykorzystaniu informacji i danych zawartych w dokumentach opracowanych w latach poprzednich oraz udostępnionych zarówno przez Urząd Miasta, jak i przez organizacje społeczne i gospodarcze działające na terenie gminy. Innym ważnym źródłem danych wykorzystywanych na potrzeby diagnozy i analizy SWOT były wyniki badań ankietowych, które zostały przeprowadzone ściśle na potrzeby procesu planowania strategicznego. Mieszkańcy uczestniczący

w badaniach mogli bezpośrednio ocenić poziom rozwoju Ustronia, wskazać najważniejsze problemy rozwojowe. W analizie SWOT znajdują się zatem szczegółowe i możliwie najbardziej aktualne zapisy, które wskazują na przewagi oraz deficyty gminy;

- Określenie celów strategicznych dla miasta Ustronia. Cele strategiczne wskazują konkretne kierunki działań – ich osiągnięcie stanowi zawsze wyraz realizacji misji gminy. Cele strategiczne wyznaczają też precyzyjne obszary dla formułowania planów operacyjnych i wskazywania konkretnych zadań, które mają być implementowane w ramach planu strategicznego. Ważne jest, że na etapie definiowania celów strategicznych wyodrębnia się także tzw. domeny planowania strategicznego – ma to na celu klarowną demarkację pomiędzy poszczególnymi kierunkami rozwoju Miasta Ustroń;
- Plany operacyjne – stanowią szczegółowe plany działań, które umożliwią skuteczne osiągnięcie celów strategicznych. Plany operacyjne zawierają konkretne zadania, których wdrożenie jest pożądane w okresie obowiązywania Strategii. Plany operacyjne zostały wypracowane podczas spotkań warsztatowych, metodą „burzy mózgów”, a następnie poddane weryfikacji przez zespół SWIG DELTA PARTNER oraz pracowników Urzędu Miasta Ustroń. Należy podkreślić, że zestawienie planów operacyjnych obejmuje zarówno zadania, które w trakcie procesu planowania strategicznego zostały uznane za priorytetowe z punktu widzenia rozwoju całego obszaru gminy, a także te, które są szczególnie istotne z perspektywy poprawy spójności społeczno-gospodarczej tego obszaru.

Zastosowanie zaprezentowanych powyżej metod planowania strategicznego pozwoliło z jednej strony na uzyskanie wysokiego poziomu szczegółowości opracowania, przy zachowaniu dbałości o zachowanie głównych kierunków rozwojowych, w tym w szczególności kreowaniu spójności całego obszaru miasta.

Poniżej na rysunku zaprezentowano strukturę Strategii Rozwoju Miasta Ustroń 2020:

Wykres 1 Struktura metody planowania strategicznego

Schemat strategii wyraźnie wskazuje nadrzędny charakter misji Miasta Ustroń w stosunku do pozostałych elementów Strategii. Wszystkie zaprezentowane w niniejszej Strategii zadania szczegółowe są podporządkowane osiągnięciu celów strategicznych, których systematyczna realizacja pozwoli na wypełnienie misji miasta.

Główną bolączką strategii rozwoju lokalnego opracowywanych w Polsce jest ich „nierealizowalność”, czyli opracowywanie strategii tylko po to, by następnie odstawić je „na półkę”. Rachunek ekonomiczny wymusza jednak skuteczność planowania strategicznego – ścisłe trzymanie się wyznaczonych zadań i celów. Wnioskowanie przez samorząd o wsparcie w ramach funduszy strukturalnych UE wymaga dobrego uzasadnienia potrzeby (konieczności) realizacji proponowanych projektów. W niniejszej Strategii zadania lub cele operacyjne są projektami, odpowiadającymi na konkretne problemy lokalnej społeczności Miasta lub umożliwiającymi wykorzystanie potencjału lokalnego. Stąd fakt, że dany projekt bezpośrednio wynika ze Strategii, stanowi jego bardzo mocny atut na etapie oceny przedsięwzięcia przez instytucje przyznające pomoc.

Podsumowując Strategia Rozwoju Miasta Ustroń 2020 została przygotowana z uwzględnieniem następujących pięciu założeń metodologicznych:

- charakter wieloletni – planowanie w odniesieniu do prognoz i trendów;
- „od ogółu do szczegółu” – od misji, poprzez problemy i pomysły na ich rozwiązanie, do konkretnych zadań;
- uczestnictwo – zaangażowanie w pracę nad Strategią różnych środowisk, mieszkańców i zainteresowanych podmiotów;
- praca grupowa – organizacja warsztatów gwarantujących wypracowywanie optymalnych rozwiązań;
- przydatność – wypracowane rozwiązania stają się automatycznie projektami, dla których można poszukiwać źródeł finansowania;
- analiza SWOT – określenie zasobów i barier rozwojowych.

1.3. Metodologia badań

Jednym z kluczowych etapów opracowania Strategii było przeprowadzenie badania ankietowego wśród mieszkańców. Jego celem było uzyskanie wiedzy w następujących obszarach:

1. ocena usług publicznych świadczonych przez Urząd Miasta oraz jednostki mu podległe,
2. ocena stanu infrastruktury w mieście,
3. ocena jakości życia,
4. wskazanie potrzeb mieszkańców, w tym związanych z rozwojem miasta.

Badania przeprowadzano przy pomocy kwestionariusza ankiety (Załącznik nr 2).

Kwestionariusz zawierał 5 głównych obszarów tematycznych:

1. Warunki życia w Ustroniu – 14 pytań zamkniętych, skupiających się na ocenie różnych aspektów życia w mieście, w tym świadczonych na jego obszarze usług publicznych.
2. Warunki życia w Ustroniu – ocena opisowa – 2 pytania otwarte – wskazanie pozytywnych i negatywnych stron dotyczących jakości życia w mieście.
3. Potrzeby miasta i mieszkańców – pytanie otwarte – poproszono ankietowanych o wskazanie trzech największych potrzeb.

4. Ocena atrakcyjności miasta z punktu widzenia trzech grup: turystów, kuracjuszy i inwestorów biznesowych – 6 pytań zamkniętych.
5. Metryczka – 5 pytań zamkniętych, pozwalających na określenie podstawowych zmiennych demograficznych osób uczestniczących w badaniu, jak również ich statusu ekonomicznego.

Badaniami objęci zostali wszyscy mieszkańcy Ustronia. Kwestionariusz był dystrybuowany:

1. poprzez stronę www.ustron.pl,
2. w Urzędzie Miasta (ankiety wyłożono w holu przy wejściu do urzędu),
3. w Gazecie Ustrońskiej – ankietę została dołączona do gazety w formie wkładki.

W dwóch ostatnich przypadkach wypełnione ankiety mogły być zwracane poprzez włożenie jej do urny zlokalizowanej w Urzędzie Miasta lub poprzez włożenie jej do skrzynki pocztowej (ankiety odbierano następnie zbiorczo w siedzibie Poczty Polskiej).

Ankiety następnie opracowano statystycznie i wyniki prezentowano na spotkaniach warsztatowych opisanych poniżej.

Podkreślić należy, iż w badaniu zdecydowała się uczestniczyć bardzo duża liczba mieszkańców, łącznie 378 osób, w tym poprzez:

1. ankietę elektroniczną – 149 osób;
2. ankietę odbieraną przez Poczta Polską – 27 osób;
3. ankietę dostarczaną do urny w Urzędzie Miasta – 202 osoby.

Poziom zaangażowania społeczności lokalnej w badaniu traktować należy jako istotny wskaźnik identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania, jak również potencjału społecznego, który może być wykorzystany przy realizacji zapisów dokumentu planistycznego.

1.4. Obszar i okres realizacji Strategii

Niniejszy dokument stanowi wieloletni program rozwoju społecznego i gospodarczego na terenie miasta Ustronia. Cele strategiczne oraz plany operacyjne zawarte w Strategii będą realizowane w granicach administracyjnych miasta, natomiast głównym podmiotem odpowiedzialnym za jej wdrażanie będzie Burmistrz Miasta, działając poprzez struktury organizacyjne Urzędu Miasta Ustroń. Opracowana Strategia ujmuje miasto Ustroń jako

całość – Jednostkę Samorządu Terytorialnego, a także uwzględnić lokalną specyfikę poszczególnych osiedli i dzielnic.

Za okres realizacji Strategii przyjęto lata od 2013 do 2020 roku. Wybór ośmioletniego przedziału czasowego z jednej strony podyktowany był możliwością realnego planowania w takim okresie czasu – biorąc pod uwagę fakt szczegółowego charakteru zadań zawartych w Strategii – z drugiej zaś strony spójność z okresem programowania Unii Europejskiej w perspektywie budżetowej 2014 - 2020.

Precyzyjnie określony obszar i okres implementacji Strategii pozwolił przygotować cele strategiczne oraz plany operacyjne, które mają szanse na rzeczywiste wdrożenie w konkretnych lokalizacjach i konkretnym czasie. Wraz z zaproponowanym systemem monitoringu postępu realizacji, Strategia będzie efektywnym narzędziem służącym systematycznemu rozwojowi Miasta Ustroń w oparciu o zidentyfikowane potrzeby mieszkańców, a także obecny potencjał i zewnętrzne możliwości.

1.5. Pozostałe założenia

Strategię można uznać za zintegrowaną, gdy jest zgodna z innymi wieloletnimi planami rozwoju dla danego kraju, regionu, a także uprzednio zatwierdzonymi przez samorząd dokumentami planistycznymi. Strategia rozwoju musi wyrażać główne założenia rozwojowe tych dokumentów poprzez konkretne propozycje projektów i rozwiązań, uwzględniając jednocześnie specyfikę, przewagi i ograniczenia gminy, któremu ma służyć. Poniżej wymieniono dokumenty planistyczne, z którymi zgodne jest niniejsze opracowanie. Przedstawiono również podstawowe trendy i prognozy, jakie zostały uwzględnione przy definiowaniu poszczególnych celów strategicznych, operacyjnych oraz określaniu konkretnych zadań.

Założenia makro:

Strategia Rozwoju Miasta Ustroń do 2020 r. jest komplementarna do następujących dokumentów strategicznych:

- Wstępny projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”;
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności;

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020;
- Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo;
- Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
- Planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (w szczególności z jego zmianami przyjętymi uchwałą Nr/III/1/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 22 września 2010 roku).

Szczególną uwagę zwracano także na prognozy oraz trendy o charakterze ponadlokalnym:

- Możliwości absorpcji środków pomocowych pochodzących z funduszy strukturalnych UE;
- Prognozami wzrostu gospodarczego w Polsce;
- Rozwoju rynku usług turystycznych (także w kontekście wzrostu liczby osób przyjeżdżających z zagranicy);
- Możliwości wystąpienia zjawiska deficytu siły roboczej (w szczególności osób młodych – trwałe, niekorzystne tendencje demograficzne);
- Rozwoju w kierunku społeczeństwa informacyjnego – możliwości i wyzwania związane z komputeryzacją i Internetem;
- Systematycznej poprawy jakości drogowych szlaków komunikacyjnych, jak również tendencji skierowanej na odnowienie transportu kolejowego na terenie województwa śląskiego.

Założenia mikro:

Wykorzystano również następujące dokumenty o zasięgu lokalnym:

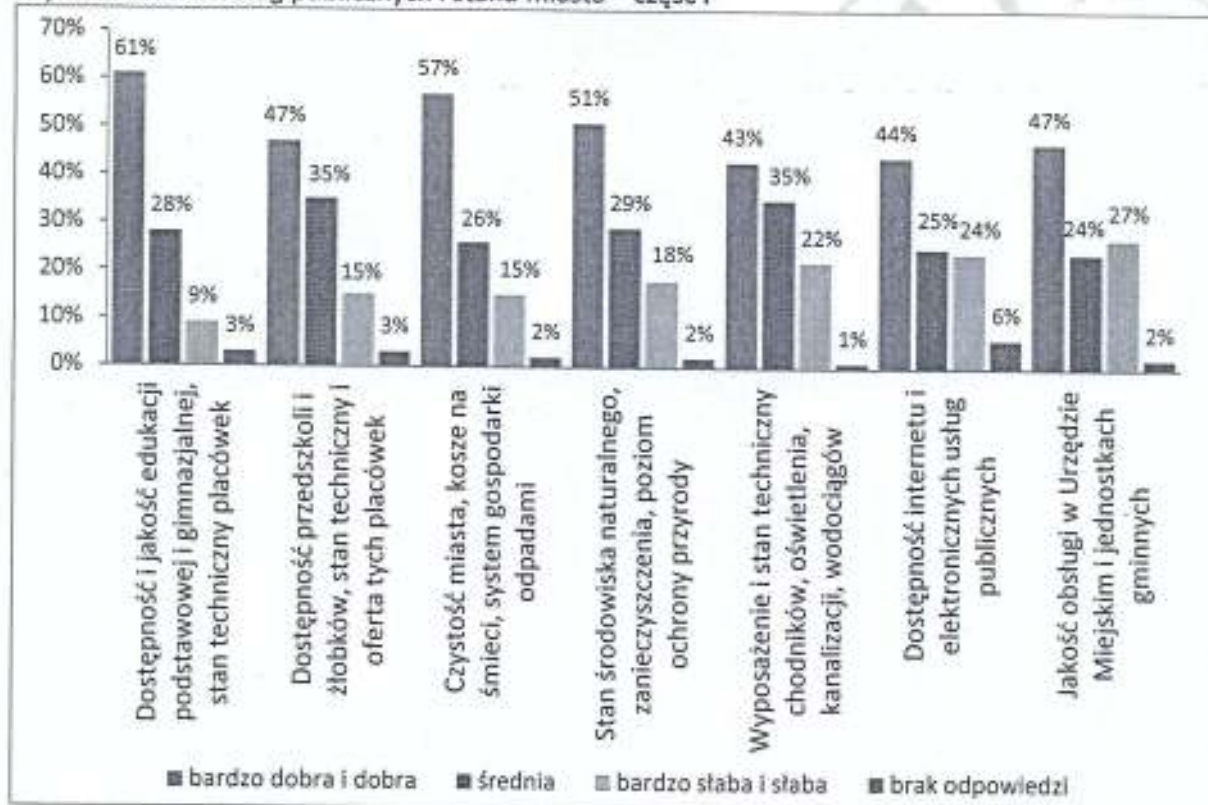
- Strategia Rozwoju Śląska Cieszyńskiego 2001-2016 (aktualizacja w 2012 r.);
- Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Ustronia 2009-2015.

2. Diagnoza strategiczna

2.1. Ocena stanu miasta i potrzeby mieszkańców

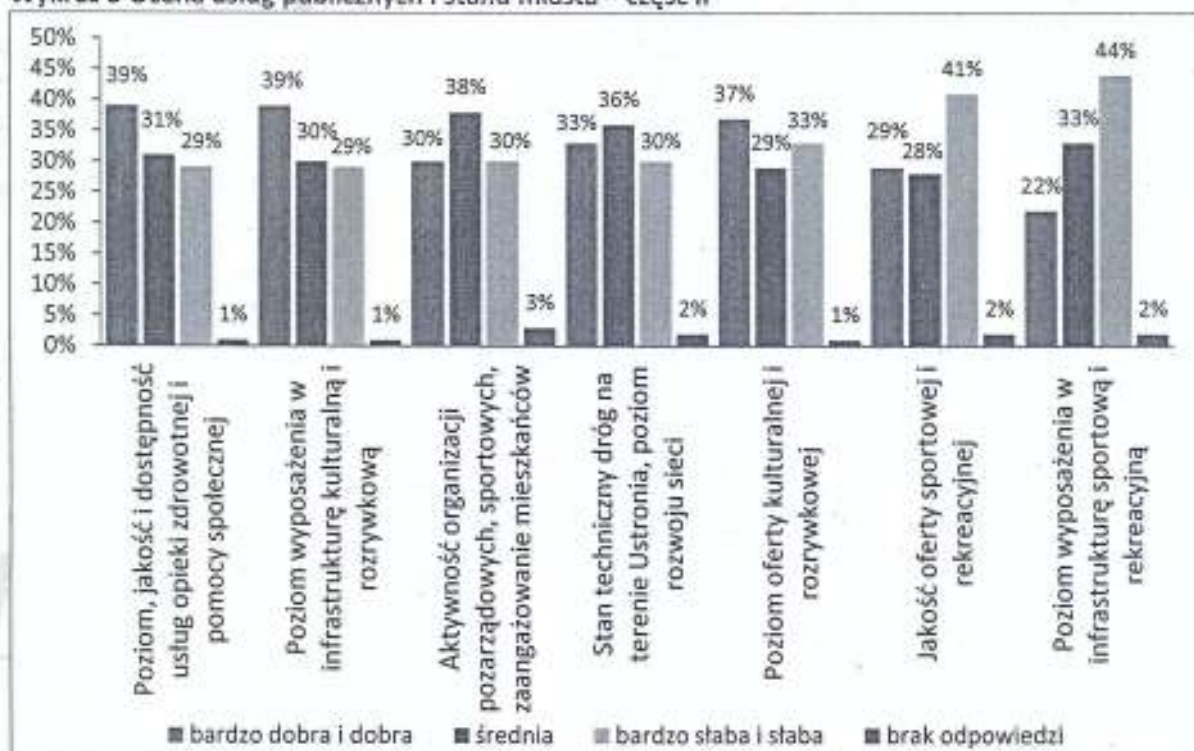
Ocena usług publicznych i stanu miasta została, jak to wskazano powyżej, przeprowadzana na podstawie badań ankietowych wśród mieszkańców miasta. Poniżej zaprezentowano najważniejsze wyniki wraz ze stosownym omówieniem. Uczestnicy badania mieli możliwość wypowiedzenia się na temat jakości usług publicznych świadczonych na terenie miasta Ustroń, jak również rozwoju i stanu infrastruktury czy wreszcie oferty związanej z jakością życia, atrakcyjnością miejscowości dla mieszkańców, jak również osób przyjezdnych. W pierwszej grupie prezentowanych zmiennych znalazły się, te które zostały ocenione szczególnie wysoko. Na szczególną uwagę zasługuje dostęp do edukacji zarówno na poziomie podstawowym i gimnazjalnym (61% ocena bardzo dobra i dobra), jak i przedszkoli i żłobków (47% bardzo dobra i dobra, 35% przeciętna). Pytanie to uwzględniało zmienne nie tylko z zakresu dostępności, ale również jakości oferty zarówno na poziomie merytorycznym, jak i bazy technicznej placówek. Biorąc pod uwagę poziom zadowolenia z oferty w tym zakresie uznać należy, iż samorząd lokalny realizuje te zadania w sposób wysoce zadowalający.

Wykres 2 Ocena usług publicznych i stanu miasta – część I

Równie wysoko ocenianym czynnikiem jest czystość miasta, (57% odpowiedzi bardzo dobra i dobra oraz 26% - średnia). Czynniki te są bezpośrednio związane z oceną stanu środowiska naturalnego, poziomu ochrony przyrody itp., który również jest oceniany wysoko – ponad 50% odpowiedzi bardzo dobrze i dobrze. W znacznej części oceny te wynikają ze stosunkowo wysokiej oceny wyposażenia gminy w infrastrukturę, w tym np.: kanalizację, wodociągi itp. Także w tym przypadku przeważają oceny bardzo dobrze i dobrze (43%) oraz średnio 35%. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na ocenę usług publicznych świadczonych przez Urząd Miejski, jak również dostępu do tych usług przez Internet. Obydwie zmienne zostały ocenione wysoko (odpowiednio 47 i 44% odpowiedzi bardzo dobrze i dobrze). Jako korzystny należy uznać zbliżony poziom ocen obydwu sposobów świadczenia usług przez podmioty. Świadczy to przede wszystkim o dobrze zaprojektowanym systemie świadczenia usług przez Internet, które w stosunkowo krótkim czasie od rozpoczęcia wykorzystywania tego narzędzia cieszą się uznaniem mieszkańców. Zaznaczyć należy, iż ocena usług publicznych nie zależy wyłącznie do urzędników czy struktur samorządowych, ale w dużej mierze regulacji zewnętrznych, związanych z obowiązującym prawem na poziomie krajowym, na co wpływ władz lokalnych jest znikomy. Generalnie poziom oceny świadczonych usług publicznych w Ustroniu należy uznać za wysoce zadowalający.

Wykres 3 Ocena usług publicznych i stanu miasta – część II

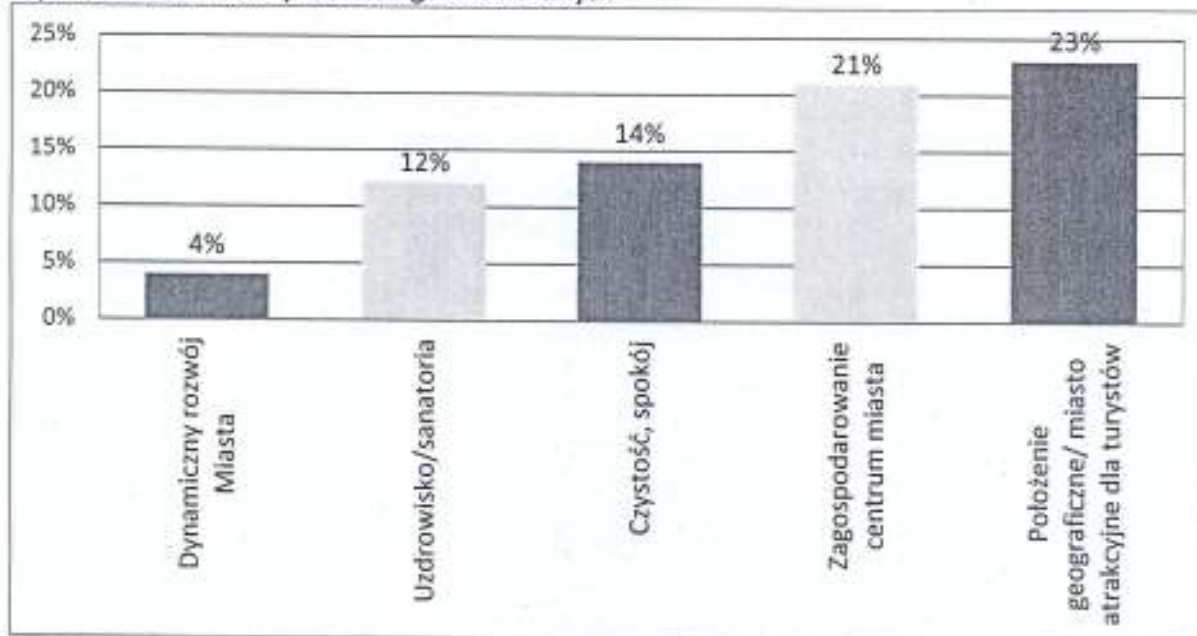

Kolejnym czynnikiem, który kształtuje się na stosunkowo wysokim poziomie jest jakość i dostępność do usług opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (łącznie 39% odpowiedzi bardzo dobrze i dobrze oraz 31% średnio). Biorąc pod uwagę ogólnie krytykowany system opieki medycznej w Polsce oceny Ustroniaków należy uznać za zaskakująco wysokie. Ocena taka może wynikać z rozwoju bazy związanej ze świadczeniem podstawowych usług medycznych oraz dostępem do specjalistycznych usług w podmiotach zlokalizowanych na Zawodziu. W zakresie oceny dotyczącej pomocy społecznej, świadczonej w znacznym stopniu właśnie przez samorząd lokalny, wysoka ocena wynika na pewno z zamożności lokalnych mieszkańców, którzy w niewielkim, w odniesieniu do innych miast stopniu, korzystają z tych usług. Na zbliżonym poziomie do powyższego kształtuje się ocena wyposażenia w infrastrukturę kulturalną i rozrywkową. Ocena ta w znacznym stopniu wynika z rozwoju zasobów w tym obszarze w ostatnich latach. Podyktowane jest to z jednej strony rozwojem infrastruktury dla mieszkańców, z drugiej skierowanej do turystów. Na pewno w okresie sezonu letniego infrastruktura ta jest znacząco obciążona, co utrudnia dostęp do niej przez mieszkańców. Sytuacja taka praktycznie nie może zostać rozwiązana, dalszy rozwój infrastruktury kultury jest możliwy w niewielkim zakresie, co wynika przede wszystkim z kosztów jej utrzymania. Oceny w tym zakresie na pewno zwiększyłyby wzrost poziomu wykorzystania istniejących obiektów w okresie poza sezonem letnim, jak również poszerzenie oferty w zakresie szeroko rozumianej rozrywki. Przy czym w tym ostatnim zakresie szans należy się upatrywać w inwestycjach podmiotów prywatnych, w szczególności w zakresie oferty skierowanej do osób młodych. Powiat cieszyński wyróżnia wysoki poziom zaangażowania mieszkańców w życie społeczne, działalność organizacji pozarządowych itp. Jednocześnie w oczach samych mieszkańców poziom ten oceniany jest jako przeciętny. Podobnie wygląda sytuacja Ustronia, w którym 30% mieszkańców oceniło ten aspekt jako bardzo dobry i dobry oraz 38% na poziomie średnim. Jak zaznaczono wcześniej oceny są niższe niż można by się spodziewać z punktu widzenia liczby organizacji i ich działalności. Można zatem rekomendować działania, które przyczyniłyby się do wzrostu rozpoznawalności działalności tych podmiotów wśród mieszkańców Ustronia. Na nieco niższym poziomie oceniany jest stan dróg w Ustroniu (33% bardzo dobrze i dobrze, 36% przeciętnie i 30% bardzo słabo i słabo). Oceny te są bardzo zróżnicowane i dosyć równomiernie rozłożyły się na skali. Taki wynik może wynikać z kilku czynników. Przede wszystkim stan sieci drogowej

może różnić się w poszczególnych dzielnicach miasta, a ich ocena mogła być przeprowadzona przez pryzmat tych dróg, z których najczęściej się korzysta, czy też zapewniają bezpośredni dojazd do domu. W zakresie oceny poziomu oferty kulturalnej i rozrywkowej pomimo przewagi ocen pozytywnych (37%), za wysoki uznać należy także udział odpowiedzi przeciętnie (29%) oraz negatywnych (33%). Ocena ta kształtowała się na bardzo zróżnicowanym poziomie w zależności od wieku respondentów. W szczególności można zauważyć ich znacznie niższy poziom w grupie młodzieży, którzy znacznie niżej oceniają ofertę kulturalną dostępną w Ustroniu. Niższe oceny od infrastruktury i oferty kulturalnej odnotowano w zakresie sportu i rekreacji. Oferta w tym obszarze została oceniona jako dobra i bardzo dobra przez 29% respondentów, 28% wybrało wskazanie przeciętnie a 41% oceniło ją negatywnie, w przypadku infrastruktury oceny kształtowały się analogicznie na poziomie 22%, 33% i 44%. Przewaga ocen negatywnych wprost wskazuje na potrzeby mieszkańców, z drugiej strony należy zauważyć, iż w ciągu ostatnich lat została ona wzbogacona o kilka nowych obiektów, w tym dwie sale gimnastyczne. Ustroń jest też miejscem organizacji wielu imprez sportowych, których promotorami są zarówno podmioty prywatne, jak i Urząd Miasta. Uznać należy, iż w znacznej części braki w infrastrukturze skupiają się na braku basenu, natomiast w przypadku imprez sportowych, jak można przypuszczać, profil organizowanych imprez powinien być poszerzony, o takie które skierowane są głównie do osób młodych. Przy czym zaznaczyć tu należy, iż tak samo jak w przypadku imprez kulturalnych, coraz większą rolę odgrywać muszą w zakresie organizacji różnych wydarzeń podmioty prywatne. Ważne z punktu widzenia planowania rozwoju miasta jest określenie jego mocnych i słabych stron. Badani diagnozowali je poprzez samodzielne definiowanie poszczególnych zagadnień, które następnie były kategoryzowane i gromadzone w poszczególnych kategoriach. Wśród kluczowych elementów w zakresie mocnych stron miasta wskazywano przede wszystkim położenie geograficzne i wynikająca z tego atrakcyjność dla turystów (23% wskazań). Inną cechą niezależną od władz miasta wskazywaną przez mieszkańców był uzdrowiskowy, sanatoryjny charakter miejscowości (12%), choć w tym przypadku czynnik ten pośrednio wpływa na zakres działań, które mogą być realizowane przez samorząd lokalny (np.: w zakresie możliwych inwestycji, stref ochronnych czy wymogu szczególnego dbania o środowisko naturalne). Pozostałe ze wskazanych czynników są bezpośrednio powiązane z działalnością władz miejskich.

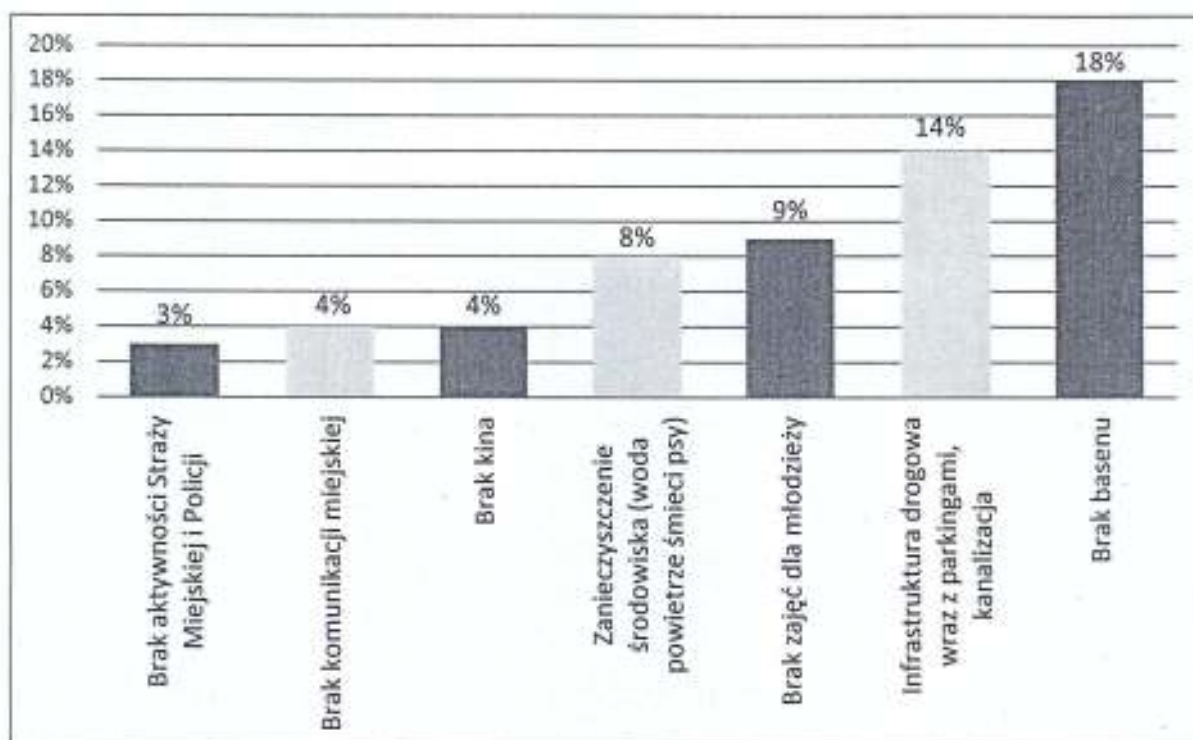
W szczególności wskazać tu należy wysoką ocenę zagospodarowania centrum miasta (21%), czystość i spokój (14%) czy dynamiczny rozwój (4%).

Wykres 4 Mocne strony miasta wg ankietowanych

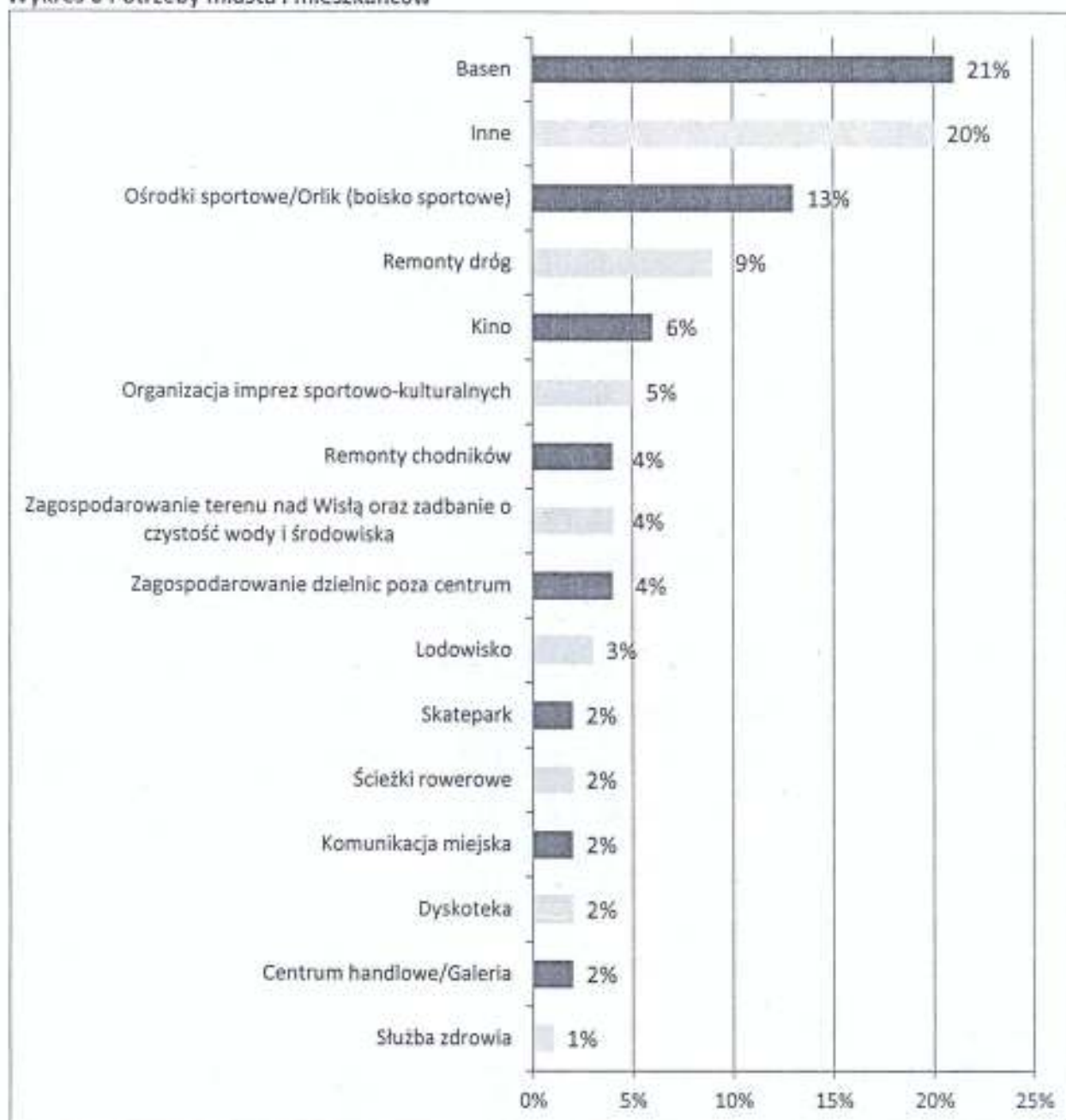
Wśród słabych stron miasta największy odsetek mieszkańców wskazało brak basenu (18%), następnie braki w infrastrukturze podstawowej – parkingi, drogi, kanalizacja (14%). Dla 9% badanych ważnym problemem jest brak zajęć dla młodzieży. Dodatkowo 9% ankietowanych wskazało jako problem w mieście zanieczyszczenie środowiska – odpowiedzi: zanieczyszczenie wody, powietrza, śmieci (8%). Pozostałe wskazania były mniej liczne, przy czym zauważyć można brak kina (4%), który łączy się częściowo z brakiem atrakcji dla ludzi młodych.

Wykres 5 Słabe strony miasta wg ankietowanych

Potrzeby mieszkańców czy szerzej identyfikowane przez nich kierunki rozwoju Ustronia skupiały się na kilku kluczowych elementach. Przy czym zaznaczyć tu trzeba, że część z nich nie stanowi przedmiotu działań samorządu na poziomie gminnym. Najczęściej wskazywanymi potrzebami były: remont chodników (21% wskazań), zagospodarowanie terenu nad Wisłą oraz zadbanie o czystość wody i środowiska (20%), zwiększenie liczby dostępnej infrastruktury sportowej (13%) oraz remont dróg (9%). Odczuwalny jest również brak kina (6%) oraz braki w zakresie organizacji imprez sportowo-kulturalnych (5%). Pozostałe odpowiedzi wskazywane były rzadziej.

Wykres 6 Potrzeby miasta i mieszkańców

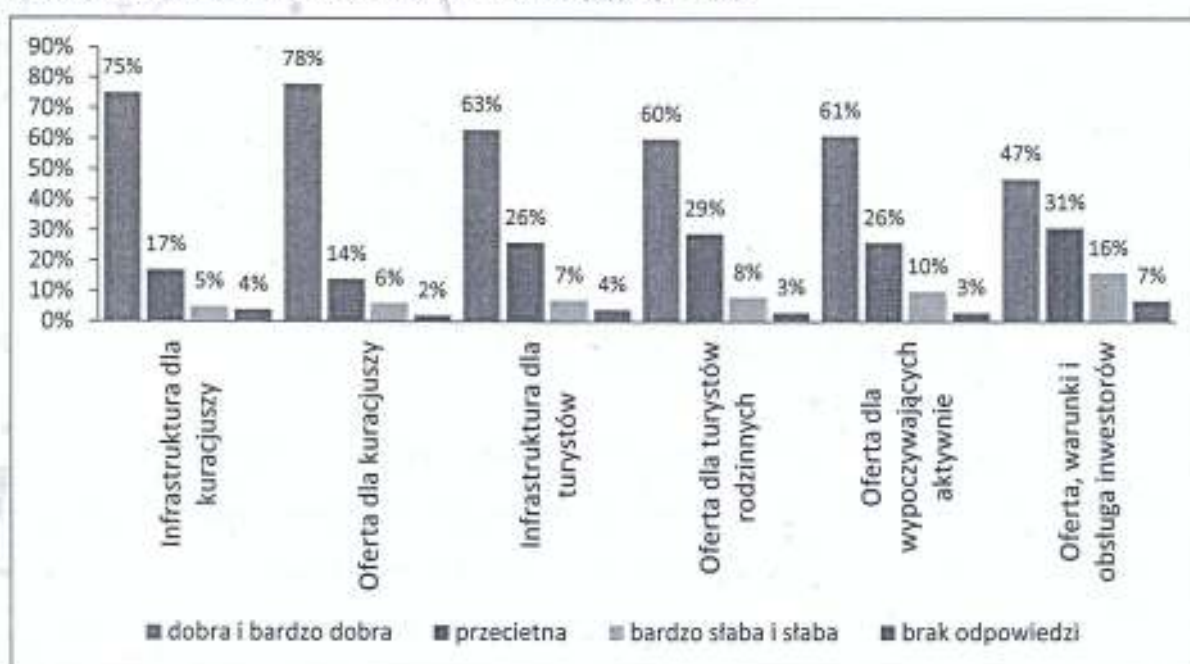

2.2. Ocena atrakcyjności turystycznej

Z punktu widzenia kreowania polityki miasta w obszarze turystyki, który jest jednym z kluczowych w lokalnej strukturze gospodarczej, ważne jest zwrócenie uwagi na ocenę atrakcyjności Ustronia. Poniżej zaprezentowano oceny ankietowanych, w odniesieniu do poszczególnych grup odwiedzających miasto. Uzdrowski charakter miasta znalazł

odzwierciedlenie w ocenie jego atrakcyjności. Zarówno infrastruktura, jak i oferta dla kuracjuszy ocenione zostały bardzo wysoko (odpowiednio 75% i 78% odpowiedzi bardzo dobrze i dobrze). Ogólnie infrastruktura dla turystów została oceniona na poziomie dobrym (63% bardzo dobrze i dobrze). Na niewiele niższym poziomie oceniono ofertę dla turystów podróżujących z rodzinami i wypoczywających aktywnie (60 i 61%). Warto zwrócić uwagę, iż odpowiedzi negatywne – źle i bardzo źle – w każdym z tych przypadków stanowiły stosunkowo niewielki odsetek. Dodatkowo poproszono mieszkańców o ocenę oferty w zakresie obsługi inwestorów. W zdecydowanej większości oferta inwestycyjna miasta związana jest z tworzeniem atrakcji turystycznych i okołoturystycznych związku z tym kwestie te połączono z ogólną oceną atrakcyjności turystycznej. Poziom oferty dla inwestorów oceniono na stosunkowo wysokim poziomie - najliczniejsze były odpowiedzi bardzo dobrze i dobrze 47%, przeciętnie 31% i źle i bardzo źle 16%. Zaznaczyć tu należy, iż oferta inwestycyjna miasta jest w pewnym stopniu ograniczona ze względu na uzdrowiskowy charakter miasta i konieczność szczególnego dbania o środowiska naturalne. Dodać tu należy, iż ze względu na zmiany w prawie ochrony środowiska, które związane są z wejściem Polski do Unii Europejskiej obostrzenia te znacznie wzrosły, co na pewno ma i dalej będzie miało wpływ na zakres dużych inwestycji prywatnych na terenie Ustronia.

Wykres 7 Ocena oferty turystycznej oraz inwestycyjnej miasta

3. Analiza SWOT

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• Położenie miasta: ○ Status Uzdrowiska; ○ Atrakcyjne ukształtowanie terenu; ○ Łatwy dojazd (ważne drogowych szlaki komunikacyjne S 1, DK 81 / DW 941, aktywna linia kolejowa); ○ Bliskość przejść granicznych z Czechami i Słowacją; ○ Rzeka Wisła; ○ Turystyczne przejścia graniczne; • Liczne atrakcje turystyczne: ○ Wyciągi narciarskie; ○ Baseny: kryty w D.W. Mazowsze i solankowy w Uzdrowisku; ○ Korty tenisowe: kryte (hala tenisowa) otwarte (kompleks w Jaszowcu i przy bulwarach nadwiślańskich); ○ Liczne trasy spacerowe, wycieczkowe, szlaki rowerowe, atrakcyjne krajobrazowo; ○ Tor saneczkowy przy górnej stacji kolei linowej na Czantorię oraz tor zlokalizowany na Równicy; ○ Zmodernizowany amfiteatr z zadaszoną widownią; ○ Dogodna infrastruktura dla uprawiania wędkarstwa (stawy w Polanie, Nierodzimiu + Wisła); ○ Liczne wypożyczalnie sprzętu (narciarskiego, rowerów); ○ Możliwość uprawiania sportów ekstremalnych (paralotniarstwo, rowery górskie); ○ Atrakcje charakterystyczne: Leśny Park Niespodzianek, atrakcje związane z turystyką sanatoryjną oraz uzdrowiskową; ○ Bogaty kalendarz imprez sportowych i kulturalnych;	• Stan techniczny infrastruktury związany z funkcjami uzdrowiskowo-turystycznymi miasta: ○ Brak miejskiej komunikacji autobusowej; ○ Niewystarczająca infrastruktura do uprawiania sportów rowerowych; ○ Niewystarczająca infrastruktura do uprawiania narciarstwa biegowego; ○ Niewystarczająca infrastruktura do uprawiania snowboardu; ○ Brak jednolitego systemu oznakowania miasta; • Brak dużych cyklicznych wydarzeń w mieście, przyciągających regularnie dużą widownię: ○ Imprez sportowych; ○ Imprez kultury masowej; ○ Festiwalu, itp; • Stosunkowo niska efektywność działań promocyjnych: ○ Brak wspólnego jednolitego systemu promocji atrakcji w mieście; ○ Słaba współpraca z mediami o zasięgu krajowym; • Niekompletność sieci drogowej i chodnikowej; • Niewystarczająca jakość systemu oświetlenia całego obszaru miasta; • Braki w zakresie sieci wodno-kanalizacyjnej w dzielnicach poza centrum; • Chaos estetyczny fasad w centrum Ustronia, w szczególności w zakresie reklam, również wolnostojących; • Ograniczone możliwości lokalizacji parkingów, które mogłyby obsługiwać ruch w centrum; • Brak jednolitego systemu pomocy społecznej;

• Dobrze rozbudowana infrastruktura uzdrowiskowa w ramach Przedsiębiorstwa Uzdrawiskowego Ustroń S.A.: ○ Nowoczesny Uzdrawiskowy Zakład Przyrodolecznicy, świadczący usługi dla kuracjuszy przebywających w ośrodku, jak również dla turystów z zewnątrz; ○ Duża i dobrze rozbudowana sanatoryjna baza noclegowa (sanatoria: Równica, Kos, Róża, Elektron, Złocień, Małwa, Rosomak); ○ Duża różnorodność gabinetów rehabilitacyjno-zabiegowych; ○ Śląskie Centrum Rehabilitacji i Prewencji, Śląski Szpital Reumatologiczno-Rehabilitacyjny; • Dobrze rozbudowana baza noclegowo – gastronomiczna; • Współpraca z gminami Beskidzkiej 5; • Dobrze rozbudowana sieć głównych dróg: ○ Nowoczesne rozwiązania komunikacyjne w centrum miasta (ronda); ○ Dobry stan głównych traktów komunikacyjnych (wykonane remonty dróg); ○ Istniejąca obwodnica miasta; ○ Dobry lub dostateczny stan nawierzchni dróg Ustroń – Cieszyn, Ustroń – Skoczów, Ustroń – Wiśła; • Stosunkowo dobre oświetlenie centrum miasta: ○ Ciekawe wzornictwo latarni w centrum miasta; • Dobra, jednolita estetyka pojemników na śmieci; • Dostępność usług telekomunikacji dla całego obszaru miasta; • Dobra dostępność sieci telefonii komórkowej (zasięg wszystkich sieci); • Dostępność energii elektrycznej w całym mieście;	○ Brak formalnego partnerstwa organizacji pozarządowych, miasta i przedsiębiorców; ○ Brak przepływu informacji pomiędzy instytucjami (szczególnie PUP) i organizacjami; • Brak nowoczesnych form zapobiegania wykluczeniu społecznemu: ○ Kompleksowej oferty aktywizacyjnej; ○ Oferty szkoleniowej;
---	---

• Obiekty infrastruktury publicznej służące mieszkańcom i gościom: ○ Urząd Miasta (dogodna lokalizacja oraz wystarczające zaplecze lokalowe); ○ Miejska Biblioteka Publiczna; ○ Miejski Dom Kultury „Prażakówka”; ○ Muzeum Ustrońskie; • Wysoka estetyka centrum miasta; • Atrakcyjność lokalizacji miasta dla potencjalnych inwestorów; • Niski poziom bezrobocia w porównaniu do średniej województwa; • Wysoki poziom aktywności obywateli włączających się w działalność pomocową: ○ Duża liczba organizacji działających w zakresie pomocy społecznej; ○ Zaangażowanie młodzieży w działania na rzecz innych; • Sprawnie działający Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Dom Spokojnej Starości; • Dobre zaplecze edukacyjne w Ustroniu: ○ Wystarczająca liczba przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów; ○ Prężnie działający MDK; umożliwiający młodzieży rozwijanie swoich zainteresowań; ○ Dobrze działające muzea i galerie dające możliwość organizacji wystaw i wydarzeń kulturalnych; • Zrealizowane budowy i modernizacje w obiektach oświatowych. • Dobry stan środowiska naturalnego w granicach miasta: ○ Parki krajobrazowe, rezerwat, pomniki przyrody, obszar ochrony uzdrowskiej, NATURA 2000; ○ Dobry stan wód, lasów, łąk i bogactwo fauny; ○ Nowoczesna Oczyszczalnia Ścieków w Ustroniu;	
--	--

SZANSE	TRUDNOŚCI
• Rozwój w oparciu o zewnętrzny kapitał inwestycyjny: ○ Przyciągnięcie inwestorów do dynamicznie rozwijającego się ośrodka turystycznego; ○ Przyciągnięcie inwestorów poprzez oferowanie im sprawnej i przyjaznej obsługi w gminie; ○ Poszukiwanie inwestorów pod konkretne projekty związane z turystyką; • Wykorzystanie nowoczesnych metod promocji: ○ Opracowanie kompleksowego planu promocji Ustronia; ○ Nawiązanie stałej współpracy z mediami o zasięgu krajowym; • Rozwój charakteru uzdrowiskowego miasta: ○ Wzrost zainteresowania wypoczynkiem połączonym z rehabilitacją i profilaktyką; ○ Rosnący popyt na usługi „jednodniowe” medyczne połączone z wypoczynkiem i rekonwalescencją; ○ Wzrost zainteresowania turystyką uzdrowiskową; • Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację konkretnych projektów turystycznych; • Możliwość partnerskiej współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami działającymi w branży turystycznej: ○ Pomoc miasta skierowana do przedsiębiorców zajmujących się świadczeniem usług turystycznych; ○ Zawiązanie współpracy w zakresie	• Wzrost zainteresowania zagraniczną ofertą turystyczną; • Ograniczenie możliwości finansowania projektów ze środków budżetu miasta: ○ Zmniejszenie nakładów na inwestycje; ○ Zmniejszenie nakładów na promocję; ○ Ograniczenie środków budżetowych na przygotowanie konkretnych dokumentacji projektowych i wkłady własne; • Brak chęci współpracy ze strony przedsiębiorców z branży turystycznej. • Niskie zainteresowanie inwestorów w związku z niską stopą zwrotu inwestycji: ○ Wzrost opodatkowania przedsiębiorców hamujący ich rozwój; ○ Wzrost konkurencyjności innych miast nastawionych na przyciąganie turystów i inwestorów; ○ Brak nowych inwestorów. • Trudności związane z finansowaniem inwestycji komunalnych: ○ Brak wolnych środków budżetowych; ○ Ograniczenie subwencji zewnętrznych; ○ Spadek dochodów budżetu z podatków; • Spadek konkurencyjności przedsiębiorstw, a w konsekwencji zmniejszenie szans na wykorzystanie kapitału prywatnego; • Opracowanie jednolitego standardu wyglądu architektonicznego miasta wobec już powstałych obiektów.

promocji między przedsiębiorcami obsługującymi turystów odwiedzających miasto; • Rozwój rynku turystycznego: ○ Większa liczba atrakcji turystycznych w mieście; ○ Wzrost zamożności obywateli polskich w szczególności tych zamieszkujących województwo śląskie; ○ Promocja Beskidzkiej 5, Śląska Cieszyńskiego, województwa śląskiego jako obszarów atrakcyjnych turystycznie; ○ Wzrost zainteresowania turystyką regionalną. • Kontynuacja inwestycji drogowych w bezpośredniej bliskości Ustronia: ○ Dobre wykorzystanie obwodnicy miasta i możliwej infrastruktury w pobliżu szlaku komunikacyjnego; • Możliwość wykorzystania kapitału prywatnego: ○ Przyciągnięcie inwestorów zewnętrznych; ○ Możliwość zawiązywania partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP); • Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na finansowanie inwestycji komunalnych: ○ Unii Europejskiej, środki NFOŚiGW, WFOŚiGW, inne programy krajowe; ○ Doświadczenie w realizacji projektów przy udziale zewnętrznych źródeł finansowania, np. w ramach montażu finansowego z udziałem środków WFOŚiGW, Funduszy Strukturalnych; • Wykorzystanie nowoczesnych technologii:	• Postępujący wzrost bezrobocia: ○ Zwiększanie się udziału bezrobotnej młodzieży w ogólnej liczbie osób pozbawionych pracy; ○ Zwiększanie się liczby osób długotrwale bezrobotnych; • Niechętny stosunek bezdomnych do udzielanej im pomocy. • Trudna sytuacja wynikająca z przekształceń własności lokali mieszkalnych będących obecnie własnością spółdzielni mieszkaniowych. • Niechęć organizacji do zawiązywania szerokiej współpracy: ○ Ambicje poszczególnych organizacji i ich liderów; ○ Brak doświadczenia w partnerskim realizowaniu projektów; ○ Brak doświadczenia w nowoczesnym zarządzaniu projektami społecznymi, opracowywaniu i przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie; • Konieczność unowocześnienia oferty pomocowej – podejmowania działań aktywizujących i szkoleń zawodowych. • Trudności z modyfikacją i unowocześnieniem programów nauczania: (kto? za ile? kiedy?). • Powodowanie przez zwiększającą się liczbę odwiedzających postępującej dewastacji środowiska naturalnego; • Konieczność wygospodarowania własnych środków na częściowe sfinansowanie projektów proekologicznych; • Tradycyjna mentalność rolników: ○ Niechęć do udziału w szkoleniach; ○ Obawa przed ryzykiem związanym ze zmianą profilu gospodarstwa;
---	--

○ Możliwość budowy parkingów wielopoziomowych; ○ Trwałość wykonywanych modernizacji; ○ Możliwość korzystania z doświadczeń innych samorządów w zakresie finansowania inwestycji; • Możliwości pozyskiwania środków na działalność społeczną, edukacyjną, szkoleniową z Europejskiego Funduszu Społecznego; • Zawiązanie szerokiego partnerstwa na rzecz pomocy społecznej: ○ Zwiększenie szans na uzyskanie dofinansowania zewnętrznego; ○ Możliwość realizowania dużych projektów opartych o partnerstwo międzysektorowe; ○ Możliwość efektywnego wykorzystania zasobów organizacji przy podzieleniu się zadaniami i obowiązkami w ramach partnerstwa; • Zwiększenie zakresu pomocy środowiskowej (oszczędność środków w porównaniu z pomocą stacjonarną); • Zmiana struktury rolnictwa w Ustroniu: ○ W kierunku gospodarstw agroturystycznych; ○ W kierunku produkcji ekologicznej ○ Popyt na ekologiczne produkty spożywcze – opłacalność takiej produkcji; ○ Dofinansowanie przeprofilowania ze środków UE;	○ Niekorzystny system zarządzania Funduszami Strukturalnymi UE na poziomie regionalnym i krajowym – zamknięcie ścieżek dla aplikowania o środki w trybie konkursowym, równomierny podział środków bez uwzględnienia jakości przygotowania projektów;
--	--

4. Ustroń 2020 – misja i główne założenia rozwojowe

Kluczowe przesłanki, które decydowały o określeniu założeń rozwojowych miasta Ustroń do roku 2020, uwzględniały elementy decydujące o przewagach konkurencyjności (zasoby), jak również deficyty (obszary wymagające interwencji). Pod uwagę wzięto zatem następujące aspekty rozwoju lokalnego:

Zachowanie unikatowych wartości środowiska naturalnego i efektywne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi

Potencjał uzdrowiskowy Ustronia oraz nowoczesne produkty turystyczne

Jakość życia i atrakcyjność osiedleńcza

Wydajność i dostępność w ramach systemu komunikacyjnego

Aktywność i zaangażowanie mieszkańców w życie lokalnej wspólnoty

Wyzwania wynikające z dynamicznego rozwoju społeczeństwa informacyjnego

Atrakcyjność i oferta kierowana do inwestorów tworzących nowe miejsca pracy

Uwzględniając powyższe aspekty rozwojowe oraz rezultaty prac diagnostycznych (zarówno w odniesieniu do analizy *desk research* jak i wyników badań społecznych) zdefiniowano misję miasta Ustroń:

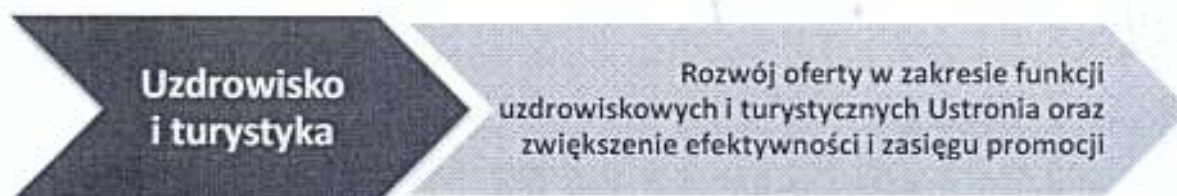

Misja określa kluczowe, strategiczne założenia rozwojowe miasta Ustroń, wyznaczając tym samym kluczowe obszary, w jakich koncentrować ma się interwencja lokalnego samorządu w okresie do roku 2020. Kompleksowe podejście zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju (środowisko – turystyka i gospodarka – człowiek) pozwala realizować zadania najbliższe mieszkańcom, a jednocześnie dyskontować najważniejszy potencjał, który opiera się na statusie uzdrowiska, co *de facto* determinuje buduje wizerunek gminy. Misja miasta wyznacza aspiracje rozwojowej lokalnej wspólnoty oraz samorządu w horyzoncie czasowym do 2020 roku. W odniesieniu do zawartości misji określono kluczowe obszary planowania strategicznego, które definiują także strukturę operacyjną wdrażania strategii jako wieloletniego programu działania samorządu.

Dla każdego z obszarów wskazano również cel strategiczny, definiujący pożądany kierunek rozwoju dla danej domeny planistycznej.

Poniżej zaprezentowano cele strategiczne, jakie zostały zdefiniowane w obrębie poszczególnych obszarów planowania strategicznego. W ramach każdej z domen cel strategiczny uzupełniono o krótki komentarz odnoszący się do ścisłej korelacji pomiędzy elementami diagnozy w zakresie potrzeb rozwojowych Ustronia oraz wyznaczonymi strategicznymi kierunkami interwencji publicznej w okresie do 2020 roku.

Jako zdecydowany lider w zakresie usług uzdrowiskowych w regionie, Ustroń usytuowany jest w dolinie rzeki Wisły między górkami grzbietami Lipowskiego Gronia, Równicy oraz Wielkiej i Małej Czantorii. Miasto charakteryzuje się szczególnymi walorami klimatycznymi i szerokimi możliwościami obcowania z naturą. Centrum Ustronia leży na lewym brzegu rzeki

w płaskiej pradolinie Wisły, gdzie znajduje się część administracyjno-mieszkaniowa miasta. Doliny i zbocza górskie przeznaczono na tereny wypoczynkowe. Powstały tam kompleksy obiektów wczasowo-leczniczych: Zawodzie, Jaszowiec, Poniwiec, Jelenica, Dobka. Położenie miasta i dobry dojazd zarówno od strony Katowic (drogą szybkiego ruchu), Krakowa i Czech, przyczynia się do tego, iż Ustroń traktowany jest jako interesujący ośrodek dla turystów. Corocznie odwiedza go około 800 tys. gości, którzy mogą korzystać z rozwiniętej bazy noclegowej, oferującej ponad 8 tys. miejsc noclegowych. Czynniki te wprost wskazują na konieczność rozwoju Ustronia w kierunku dbałości o infrastrukturę turystyczną, jej atrakcyjne dla przyjezdnych wykorzystanie oraz promocję.

Infrastruktura publiczna

Budowa nowoczesnej infrastruktury publicznej służącej mieszkańcom, kuracjuszom, turystom i inwestorom

W okresie ostatnich lat w Ustroniu udało się rozwiązać szereg problemów związanych z infrastrukturą podstawową wykorzystywaną zarówno przez mieszkańców, odwiedzających (turystów i kuracjuszy), jak i przedsiębiorców. Rozległość terytorialna miasta, zróżnicowany charakter rzeźby terenu, a także dynamiczny wzrost inwestycji w budownictwie mieszkaniowym determinują konieczność dalszego rozwoju w każdym aspekcie dostarczania mieszkańcom podstawowych dóbr (pozostających w gestii samorządu na poziomie gminnym). W obrębie domeny na poziomie celów strategicznych, operacyjnych oraz zadań wskazano nowe oraz odtworzeniowe (modernizacje, remonty) inwestycje, których celem jest podnoszenie jakości życia mieszkańców, prowadzących działalność gospodarczą czy po prostu odwiedzających Ustroń.

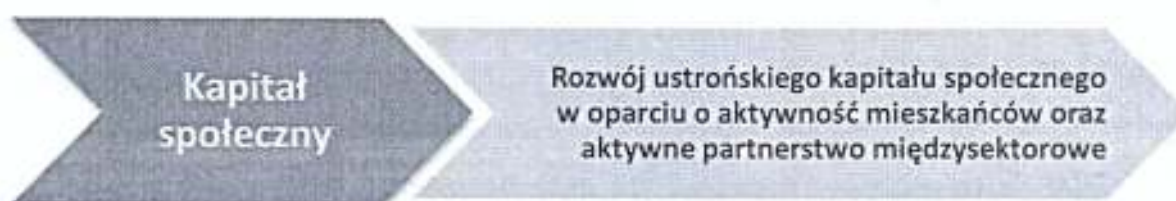
Środowisko naturalne

Efektywna ochrona środowiska naturalnego, zachowanie dziedzictwa przyrody oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

Jakość środowiska naturalnego jest kluczowym elementem decydującym o wzmacnianiu konkurencyjności miasta Ustroń w kontekście rozwoju usług uzdrowiskowych oraz

atrakcyjności turystycznej. Szczególnie istotne jest zakończenie budowy kompleksowego systemu gospodarki wodno-ściekowej oraz ograniczenie niskiej emisji. Cel strategiczny będzie zatem w tym obszarze realizowany poprzez interwencję w następujących obszarach – poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz poprawa jakości gleby, zmniejszenie ilości odpadów deponowanych i zdeponowanych w środowisku, poprawa jakości powietrza i ograniczenie niskiej emisji, zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

Innym ważnym aspektem wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju jest systematyczna edukacja ekologiczna.

Kapitał społeczny jest rozumiany jako potencjał generowany przez lokalną społeczność w oparciu o zasoby osób, grup oraz organizacji i instytucji. Fundamentem dla harmonijnego rozwoju na poziomie lokalnym jest aktywność mieszkańców działających na rzecz lokalnej wspólnoty. Tworzenie przestrzeni dla zaangażowania w działalność społeczną, stwarzanie możliwości dla podnoszenia kompetencji oraz rozwoju osobistego osobom w różnym wieku to ważne aspekty kumulowania lokalnego kapitału społecznego. Istotne jest, aby ustroński samorząd angażował się w różnorodne inicjatywy nie tylko jako donator lecz także jako partner. Szczególnie ważnym aspektem w ramach tego celu strategicznego jest udostępnianie nowoczesnych programów edukacyjnych, dzięki którym dzieci i młodzież uzyskają dostęp do rzetelnej wiedzy, ale także nabędą umiejętności i postawy takie jak kreatywność, odpowiedzialność, szacunek dla lokalnego dziedzictwa kultury i przyrody. Innym elementem kapitału społecznego jest efektywność podejmowanych działań pomocowych, w tym także implementowanie nowoczesnych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, np. poprzez wykorzystanie form przedsiębiorczości społecznej. Istotnym aspektem dla trwałego wzmacniania lokalnego kapitału ludzkiego jest promocja wolontariatu.

**Cyfrowy
Ustroń**

**Rozwój społeczeństwa informacyjnego
w Ustroniu w wymiarze infrastruktury,
kompetencji oraz narzędzi cyfrowych**

Wzrastający poziom cyfryzacji i informatyzacji w skali globalnej sprawia, że usługi cyfrowe (w tym usługi mobilne) stają się coraz powszechniejsze. Ustroński samorząd staje zatem przed wyzwaniem stworzenia warunków dla funkcjonowania mieszkańców w społeczeństwie informacyjnym, zarówno poprzez wspieranie rozwoju infrastruktury, tak aby sieć szerokopasmowa była łatwo dostępna dla wszystkich grup mieszkańców, organizacji i przedsiębiorstw, a także poprzez udostępnianie usług publicznych *on-line*. Cyfryzacja to także szansa na zwiększenie efektywności działania instytucji samorządowych poprzez wdrażanie zintegrowanych narzędzi i systemów informatycznych. Dopełnieniem wyżej wymienionych elementów będzie wykorzystanie rozwiązań cyfrowych dla wzmacniania rozwoju turystyki (sieć publicznych punktów dostępu do Internetu – *hot spoty* w miejscach publicznych, promocja).

5. Plany operacyjne

Zaprezentowana powyżej koncepcja rozwojowa obejmująca misję miasta Ustroń do 2020 roku oraz zestawienie celów strategicznych w ramach 5 wyznaczonych obszarów planistycznych wyznacza przestrzeń dla sformułowania strategicznych planów operacyjnych. Obejmują one tzw. cele operacyjne na poziomie obszarów interwencji oraz ich uszczegółowienie w postaci sekwencji zadań, których realizacja jest rekomendowana w ramach danego celu. Konkretna treść definiująca zakres pożądanej interwencji publicznej stanowi co do zasady wynik prac warsztatowych oraz eksperckich, przy czym projekty (lub grupy projektów) wskazane w ramach planów operacyjnych stanowią w znacznej mierze wynik konsultacji społecznych oraz potrzeb zidentyfikowanych przez liderów instytucji samorządowych.

W ramach planów operacyjnych wyodrębniono zestaw tzw. projektów kluczowych, których implementacja jest szczególnie istotna z punktu widzenia osiągnięcia zakładanych celów strategicznych. Projekty kluczowe są z założenia większymi zadaniami inwestycyjnymi, które w znaczący sposób mają przyczynić się do osiągnięcia widocznej zmiany społeczno-gospodarczej w kontekście misji Ustroń 2020. W kontekście zarządzania procesem wdrażania strategii projekty kluczowe, jako odrębne zadania, wymagają również wyodrębnionych procedur przygotowania do realizacji oraz monitorowania. Jako zadania o znaczeniu strategicznym powinny być nadzorowane bezpośrednio przez Burmistrza Miasta.

Plany operacyjne w ramach niniejszej strategii są częściowo „otwarte” tzn. definiują rekomendowane obszary wsparcia, wyznaczając grupy / sekwencje projektów, co oznacza że zdefiniowanie konkretnych, szczegółowych zakresów poszczególnych zadań pozostaje w kompetencjach struktur oddelegowanych do ich realizacji. W tym sensie również implementacja projektów, które nie zostały bezpośrednio wskazane w ramach planów operacyjnych jest pożądana, o ile wpisują się one w określone cele na poziomie strategicznym i operacyjnym. Daje to ustrońskiemu samorządowi możliwość elastycznego działania w kontekście dynamicznie zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych, w tym pojawiających się możliwości pozyskiwania funduszy zewnętrznych ze źródeł krajowych i zagranicznych.

W odniesieniu do sekcji planów operacyjnych należy podkreślić również istotne założenie o charakterze horyzontalnym. W ramach realizacji strategii do roku 2020 niezbędne jest w Ustroniu przyjęcie nowego podejścia w zakresie planowania gospodarki przestrzennej. W związku uchyceniem planu zagospodarowania obejmującego obszar całego miasta, w perspektywie do 2020 mogą wystąpić utrudnienia z przygotowaniem do realizacji inwestycji (zarówno publicznych jak i prywatnych) w związku z koniecznością zapewnienia indywidualnych decyzji o warunkach zabudowy dla każdego przedsięwzięcia.

Strategiczne podejście w tym obszarze w ramach niniejszego programu zakłada opracowanie i przyjęcie tzw. „częściowych” planów zagospodarowania miejscowego dla newralgicznych z punktu widzenia rozwoju miasta terenów. Podejście to umożliwi zachowanie właściwej dynamiki procesów inwestycyjnych w ramach realizacji poszczególnych celów operacyjnych.

Lp.	Projekt kluczowy / Uwagi w zakresie realizacji
1.	Rewitalizacja stadionu KS Kuźnia <i>Uwagi: Zakłada się realizację projektu w II etapach. Koordynacja działań w ramach projektu – Wydział Inwestycji, Architektury i Gospodarki Gruntami UM. Potencjalne finansowanie ze środków UE oraz Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.</i>
2.	Budowa basenu / kąpieliska miejskiego <i>Uwagi: Na potrzeby projektu należy zapewnić teren w odpowiedniej z punktu widzenia mieszkańców i odwiedzających lokalizacji. Rekomenduje się przeprowadzenie wstępnej kalkulacji kosztów i korzyści projektu w okresie operacyjnym. Możliwa realizacja w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.</i>
3.	Uporządkowanie i rozwój systemu kanalizacyjnego oraz zaopatrzenia w wodę <i>Uwagi: Realizacja projektu w ramach mniejszych zadań w różnych lokalizacjach na terenie miasta. Zakłada się finansowanie projektu ze środków UE. Koordynacja działań w ramach projektu - Wydział Inwestycji, Architektury i Gospodarki Gruntami UM.</i>
4.	Budowa drogi zbiorczej-obszarowej „Pod Skarpą” – etap III i IV <i>Uwagi: Projekt kluczowy z punktu widzenia poprawy wydajności ustrońskiego układu komunikacyjnego. Możliwe finansowanie ze środków Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych. Koordynacja działań w ramach projektu - Wydział Inwestycji, Architektury i Gospodarki Gruntami UM.</i>
5.	Rewitalizacja obiektów dworców kolejowych <i>Uwagi: Realizacja zadania wymaga przejęcia prawa do dysponowania nieruchomościami od obecnego właściciela. Wymagane sporządzenie koncepcji funkcjonalnych dla każdego z trzech obiektów.</i>
6.	Centrum komunikacyjno-parkingowe w rejonie dworca kolejowego Ustroń-Zdrój <i>Uwagi: Projekt zintegrowany z zadaniami w zakresie rewitalizacji stadionu oraz rewitalizacją dworca Ustroń-Zdrój. W ramach projektu zakłada się stworzenie wydajnego systemu obsługi komunikacyjnej rejonu o najwyższym natężeniu ruchu turystycznego. Zakłada się finansowanie projektu ze środków UE.</i>

Cel strategiczny	1. Rozwój funkcji turystycznych i uzdrowiskowych Ustronia
Cel operacyjny	1.1. Rozwój infrastruktury i zaplecza turystycznego
Zadania	• Poprawa zagospodarowania oraz wyposażenia rejonu bulwarów nadwiślańskich (rozwój małej infrastruktury, zagospodarowanie zieleni) • Kompleksowa rewitalizacja stawu kajakowego wraz z otoczeniem – umożliwienie wykorzystania obiektu w cyklu całorocznym • Rewitalizacja Jaszowca – przywrócenie funkcji turystycznych, wypoczynkowych i rekreacyjnych (budowa małej infrastruktury, zagospodarowanie zieleni, poprawa układu komunikacyjnego) • Wzmocnienie zaplecza turystycznego Czantorii w ramach istniejącej infrastruktury i urządzeń (rozwój parkingów w rejonie dolnej stacji, rozwój systemów naśnieżania i oświetlenia tras narciarskich, zagospodarowanie w kontekście oferty całorocznej – przygotowanie tras MTB w ramach dostępnych tras narciarskich, podniesienie standardów w ramach istniejącego zaplecza gastronomicznego) • Systematyczny rozwój zaplecza technicznego w ramach infrastruktury Rynku (wyposażenie, technologie eventowe)
Uwagi realizacyjne	W ramach zadań zaplanowanych do realizacji w zakresie celu operacyjnego rolę wiodącą podejmuje Urząd Miasta w Ustroniu działając poprzez struktury Wydziału Inwestycji, Architektury i Gospodarki Gruntami we współpracy z Wydziałem Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki, Wydział Mieszkaniowy. Możliwość wykorzystania środków w ramach funduszy Unii Europejskiej w ramach programu regionalnego. Należy rozważyć również realizację nieinwestycyjnych projektów transgranicznych, we współpracy z parterami z Czech i Słowacji. W ramach celu operacyjnego konieczne jest też podejmowanie kompleksowych działań przygotowawczych (prace projektowe). W obrębie celu operacyjnego przewiduje się realizację zadań na terenie obecnie wykorzystywanym na potrzeby ruchu turystycznego, przekształconym antropogenicznie, przy zachowaniu nienaruszalności obszarów Natura 2000, a także rezerwatu przyrody Czantoria. W obrębie bulwarów nadwiślańskich możliwe działania realizowane będą w rejonie przekształconym przez człowieka, bez ingerencji w koryto rzeki Wisły.

Cel strategiczny	1. Rozwój oferty kierowanej do turystów i kuracjuszy
Cel operacyjny	1.2. Rozwój kompleksowej oferty kierowanej do turystów i kuracjuszy, z uwzględnieniem specyfiki różnych grup odwiedzających
Zadania	• Podnoszenie atrakcyjności dzielnicy Zawodzie – rozwój infrastruktury czasu wolnego skierowanej do kuracjuszy oraz wypoczywających rodzin – koncentrującej się wokół Pijalni Wód w Parku Zdrojowym (ścieżki tematyczne, siłownie terenowe) • Rozwój systemu szlaków i ścieżek rekreacyjnych: pieszych (w tym: <i>nordicwalking</i>), rowerowych, nartorolkowych, narciarstwa biegowego (śladowanie) • Systematyczny rozwój oferty w ramach kalendarza wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych, zwiększanie skali i zasięgu realizowanych projektów, organizacja „flagowej” imprezy o dużej wartości promocyjnej (festiwal, kabaret) • Systematyczny rozwój oferty w ramach kalendarza imprez sportowych i rekreacyjnych, organizacja przedsięwzięć „flagowych” o randze ogólnopolskiej czy międzynarodowej • Zwiększanie współpracy z partnerami z sektora pozarządowego i prywatnego oraz z mediami elektronicznymi w zakresie organizacji imprez kulturalnych, rozrywkowych, sportowych i rekreacyjnych • Wspierania inicjatyw przyczyniających się do włączania lokalnych przedsiębiorców w sieć współpracy o charakterze ponadlokalnym np.: skipass, klaster narciarski, klaster uzdrowiskowy, itp. • Wsparcie szkoleniowe i doradcze w zakresie rozwoju agroturystyki na terenie Ustronia
Uwagi realizacyjne	Systematyczna realizacja działań w całym okresie programowania do roku 2020. W ramach zadań zaplanowanych do realizacji w obrębie celu operacyjnego rolę wiodącą podejmuje Urząd Miasta w Ustroniu działając poprzez struktury Wydziału Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki oraz Wydziału Inwestycji, Architektury i Gospodarki Gruntami. Należy uwzględnić zwiększenie zaangażowania Miejskiego Domu Kultury „Prażakówka” jako miejskiego menadżera kultury oraz Kolei Linowej „Czantorla” sp. z o.o. Rekomendowana współpraca z organizacjami pozarządowymi w ramach organizacji imprez.

Cel strategiczny	1.	Rozwój oferty kierowanej do turystów i kuracjuszy
Cel operacyjny	1.3.	Realizacja spójnego programu promocji Ustronia
Zadania	• Wykreowanie spójnego wizerunku marki Ustroń w oparciu o potencjał uzdrowiskowy i turystyczny oraz elementy atrakcyjności inwestycyjnej • Opracowanie spójnego systemu identyfikacji marki Ustronia, obejmującego: system identyfikacji wizualnej, system informacji przestrzennej • Nawiązanie ścisłej stałej współpracy z patronem medialnym operującym w skali ogólnopolskiej (telewizja / radio / prasa / portal internetowy) oraz wspólna organizacja imprez kulturalnych, rozrywkowych, sportowych, rekreacyjnych • Zwiększenie intensywności działań związanych z promocją Ustronia przy wykorzystaniu narzędzi elektronicznych oraz Internetu • Dalsze wykorzystanie możliwości promocyjnych w ramach porozumienia „Beskidzka 5” • Rozwój produktów turystycznych adresowanych do ściśle zdefiniowanych grup odbiorców, także we współpracy z sektorem prywatnym (np. skipass, oferta centrum treningowo-przygotowawczego dla sportu wyczynowego, oferta dla rodzin, oferta dla młodzieży, itp.) • Promocja miasta w oparciu o produkty lokalne – ich identyfikacja, wsparcie rozwoju	
Uwagi realizacyjne	Rolę podmiotu koordynującego przyjmuje Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki UM. W ramach działań promocyjnych (w tym w szczególności oferty dla patrona medialnego) rekomenduje się aktywny udział Kolei Linowej „Czantoria” sp. z o.o., a także organizacji społecznych działających na rzecz rozwoju Ustronia. Rekomendowana jest realizacja dużych eventów sportowych, kulturalnych, rozrywkowych o znaczącym potencjalnie medialnym i promocyjnym. Możliwość wykorzystania środków w ramach dostępnych funduszy UE, w tym w szczególności środków transgranicznych (np. przywrócenie w nowej medialnej formie festiwalu piosenki polskiej, czeskiej i słowackiej).	

Cel strategiczny	2.	Budowa nowoczesnej infrastruktury publicznej służącej mieszkańcom, kuracjom, turystom i inwestorom
Cel operacyjny	2.1.	Poprawa jakości systemu dróg publicznych oraz zwiększenie dostępności i poziomu bezpieczeństwa układu komunikacyjnego
Zadania		• Budowa nowych dróg gminnych oraz utwardzenie odcinków dróg (nawierzchnia asfaltowa) • Modernizacja i remont istniejących dróg gminnych • Wspieranie modernizacji dróg powiatowych i wojewódzkich na terenie miasta • Uzupełnienie ciągów drogowych w zakresie chodników • Remont istniejących chodników oraz poprawa stanu poboczy wykorzystywanych przez pieszych • Uzupełnienie systemu oświetlenia w ramach układu komunikacyjnego na terenie miasta • Systematyczna wymiana oświetlenia w ramach ciągów drogowych na energooszczędne (również wykorzystanie odnawialnych źródeł energii) • Poprawa wydajności systemu odwodnienia dróg • Systematyczny przegląd i modernizacja obiektów mostowych na terenie miasta • Systematyczne zwiększanie wydajności systemu parkingów na terenie miasta
Uwagi realizacyjne		Rekomendowana realizacja zadań we współpracy jednostkami samorządowymi wyższego szczebla (w ramach wspólnej realizacji zadań inwestycyjnych). Wykorzystanie środków krajowych w ramach Narodowego Programu Budowy Dróg Lokalnych (do 2015 r.) oraz tzw. „transgranicznych” środków UE (np. we współpracy z Karwiną). Jednostka odpowiedzialna za koordynację działań w ramach celu operacyjnego – Wydział Inwestycji, Architektury i Gospodarki Gruntami. Okres realizacji celu operacyjnego: systematycznie w okresie programowania. W ramach celu operacyjnego konieczne jest też podejmowanie kompleksowych działań przygotowawczych (prace studyjne, koncepcyjne i projektowe).

Cel strategiczny	2. Budowa nowoczesnej infrastruktury publicznej służącej mieszkańcom, kuracjom, turystom i inwestorom
Cel operacyjny	2.2. Rozwój infrastruktury kulturowej, edukacyjnej, społecznej
Zadania	• Modernizacja i doposażenie przedszkoli i żłobka (obejmuje kompleksowe i systematyczne działania w ramach placówek: Żłobek Miejski, przedszkola nr 1, 2, 4, 5, 6, 7) • Modernizacja / termomodernizacja, doposażenie i poprawa funkcjonalności oraz zagospodarowanie otoczenia szkół podstawowych i gimnazjów • Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej placówek oświatowych, w tym modernizacja istniejących obiektów oraz poprawa i rozbudowa infrastruktury otwartej • Modernizacja zaplecza i poprawa zasobów technicznych Muzeum Ustrońskiego wraz z bezpośrednim otoczeniem oraz Oddziału Muzeum Ustrońskiego „Zbiory Marii Skalickiej” • Kontynuacja rewitalizacji oraz doposażenie Miejskiego Domu Kultury „Prażakówka” (np. sprzęt na potrzeby projekcji kinowych) wraz z odtworzeniem wartości otoczenia parkowego • Rozwój infrastruktury i doposażenie amfiteatru • Rozwój zaplecza Miejskiego Domu Spokojnej Starości • Rozwój bazy materialnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej • Doposażenie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Ustroniu, w szczególności w zakresie sprzętu komputerowego
Uwagi realizacyjne	Wskazane jest wykorzystanie zestawień zapotrzebowania na prace modernizacyjne oraz doposażenie zgodnie z materiałami przekazanymi przez dyrektorów poszczególnych placówek w ramach prac nad strategią. Jako jednostki odpowiedzialne za realizację celu operacyjnego wskazać należy: • Wydział Inwestycji, Architektury i Gospodarki Gruntami, • Wydziału Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki, • Dyrektorzy poszczególnych placówek. Możliwość wykorzystania funduszy Unii Europejskiej. Rekomenduje się realizację tzw. projektów dwufunduszowych – tj. wykorzystanie możliwości tzw. <i>cross-financingu</i> w ramach projektów edukacyjnych, finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Cel strategiczny	2.	Budowa nowoczesnej infrastruktury publicznej służącej mieszkańcom, kuracjom, turystom i inwestorom
Cel operacyjny	2.3.	Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, tworzenie nowoczesnych przestrzeni zabaw i wypoczynku
Zadania		• Budowa placów zabaw w szczególności w dzielnicy Polana i Lipowiec • Doposażenie istniejących placów zabaw na terenie Ustronia oraz systematyczna dbałość i ich stan techniczny • Systematyczna poprawa wyposażenia istniejących obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz tworzenie wielofunkcyjnych przestrzeni rekreacji • Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w rejonie boiska sportowego w Hermanicach • Budowa skateparków, siłowni terenowych, w tym uwzględniających potrzeby osób starszych na poszczególnych osiedlach • Rewitalizacja stawów w Hermanicach oraz podjęcie działań w kierunku szerszego udostępnienia akwenu mieszkańcom i turystom • Wspieranie działań prowadzących do rewitalizacji infrastruktury sportu i rekreacji w obrębie osiedla Manhatan oraz innych prywatnych projektów w tym obszarze tematycznym realizowanych na terenie Ustronia
Uwagi realizacyjne		W ramach struktury Urzędu Miasta w Ustroniu zakłada się zaangażowanie: • Wydział Środowiska i Rolnictwa – w zakresie placów zabaw, • Wydział Inwestycji, Architektury i Gospodarki Gruntami – w zakresie zarządzania, • Wydziału Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki. Możliwość wykorzystania funduszy Unii Europejskiej – w tym w ramach projektów związanych z rewitalizacją oraz tzw. projektów transgranicznych. W ramach celu operacyjnego konieczne jest też podejmowanie kompleksowych działań przygotowawczych (prace studyjne, koncepcyjne i projektowe).

Cel strategiczny	3. Ochrona ustrońskiego środowiska naturalnego
Cel operacyjny	3.1. Kompleksowa i efektywna gospodarka wodno-ściekowa
Zadania	• Budowa brakujących elementów systemu kanalizacji sanitarnej w mieście Ustroń oraz modernizacja istniejących • Modernizacja systemu kanalizacji sanitarnej w celu przejęcia całości ścieków terenu miasta przez oczyszczalnię ścieków w Ustroniu • Budowa brakujących elementów systemu zaopatrzenia w wodę w mieście Ustroń oraz modernizacja istniejących • Wspieranie poprawy systemu gospodarki wodno-ściekowej na obszarach o rozproszonej zabudowie (oczyszczalnie przydomowe) • Systematyczny rozwój systemu kanalizacji deszczowej • Systematyczna poprawa stanu koryt (zabezpieczenie przeciwpowodziowe, renaturyzacja) ważnych cieków wodnych – Młynówka, potoki Lipowski i Postrzednik
Uwagi realizacyjne	Rekomenduje się wykorzystanie dostępnego wsparcia w ramach Funduszy Strukturalnych UE. Jednostki odpowiedzialne za koordynację działań w ramach celu operacyjnego: • Wydział Inwestycji, Architektury i Gospodarki Gruntami UM, • Wydział Środowiska i Rolnictwa. W ramach celu operacyjnego zakłada się realizację w całym okresie obowiązywania strategii. Wymagane systematyczne prowadzenie prac projektowych.

Cel strategiczny	3. Ochrona ustroniańskiego środowiska naturalnego	
Cel operacyjny	3.2.	Poprawa jakości powietrza w Ustroniu
Zadania	- Przeciwdziałanie niskiej emisji i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii – systematyczna realizacja zadań wynikających z Programu Ograniczenia Niskiej Emisji na lata 2012 – 2015 oraz opracowanie i realizacja programu z perspektywą do roku 2020 - Realizacja działań termomodernizacyjnych w odniesieniu do obiektów użyteczności publicznej oraz systematyczna instalacja systemów służących do pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych (głównie energia słoneczna – systemy kolektorów) - Modernizacja oraz zwiększenie efektywności energetycznej ciepłowni w zasobach Przedsiębiorstwa Komunalnego sp. z o.o. - Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii przez użytkowników indywidualnych w gospodarstwach domowych – uruchomienie systemu wsparcia finansowego dla gospodarstw domowych instalujących systemy solarne - Podejmowanie systematycznych działań promocyjnych i edukacyjnych w odniesieniu do zagadnień związanych z jakością powietrza, niską emisją oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	
Uwagi realizacyjne	Rekomenduje się wykorzystanie dostępnego wsparcia w ramach Funduszy Strukturalnych UE oraz środków Wojewódzkiego / Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jednostki odpowiedzialne za koordynację działań w ramach celu operacyjnego: - Wydział Inwestycji, Architektury i Gospodarki Gruntami, - Wydział Środowiska i Rolnictwa, - Wydział Mieszkaniowy, - Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. W ramach celu operacyjnego konieczne jest też podejmowanie kompleksowych działań przygotowawczych (prace studyjne – audyty energetyczne, koncepcyjne i projektowe).	

Cel strategiczny	3. Ochrona ustrońskiego środowiska naturalnego
Cel operacyjny	3.3. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego, edukacja ekologiczna oraz zwiększenie efektywności gospodarki odpadami
Zadania	- Realizacja działań mających na celu identyfikację i usuwanie azbestu z obiektów na terenie miasta - Systematyczne wzmacnianie zasięgu i skuteczności selektywnej zbiórki odpadów, zbiórki odpadów wielkogabarytowych, zbiórki odpadów niebezpiecznych - Realizacja innych zadań wynikających z Wojewódzkiego / Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Ustroń oraz Program Usuwania Azbestu dla Powiatu Cieszyńskiego, a także analogicznych dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym - Systematyczna realizacja projektów związanych z edukacją ekologiczną, w tym we współpracy z partnerami z sektora publicznego oraz organizacjami pozarządowymi - Systematyczny monitoring środowiska oraz podejmowanie działań na rzecz promocji i zachowania dziedzictwa przyrodniczego Ustronia (także zabezpieczenia w kontekście potencjalnego wystąpienia stanów zagrożenia naturalnego)
Uwagi realizacyjne	Pożądana jest realizacja projektów nie inwestycyjnych, związanych z kształtowaniem postaw proekologicznych. Rekomenduje się wykorzystanie dostępnego wsparcia w ramach Funduszy Strukturalnych UE oraz środków Wojewódzkiego / Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jednostki odpowiedzialne za koordynację działań w ramach celu operacyjnego: - Wydział Środowiska i Rolnictwa, - Dyrektorzy placówek edukacyjnych, - Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. W ramach celu operacyjnego rekomenduje się ścisłą współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze ochrony środowiska i przyrody.

Cel strategiczny	4. Rozwój ustronńskiego kapitału społecznego
Cel operacyjny	4.1. Zwiększenie efektywności usług publicznych oraz wykorzystanie nowych form działań pomocowych
Zadania	- Realizacja działań zgodnie z zakresem określonym w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005-2015 oraz opracowanie programu do roku 2020 - Realizacja działań zgodnie z zakresem określonym w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Ustroń na lata 2012-2015 oraz opracowanie programu do roku 2020 - Promocja partnerstwa publiczno-społecznego i ekonomii społecznej, rozwój i profesjonalizacja współpracy międzysektorowej - Systematyczne działania na rzecz rozwoju budownictwa komunalnego (społecznego i socjalnego), w tym w zakresie udostępniania nowych zasobów mieszkaniowych oraz zapewniania standardów w ramach istniejących obiektów i mieszkań - Realizacja nowoczesnych, alternatywnych form pracy socjalnej (np. <i>streetworking</i>, innowacyjne formy aktywizacji osób niepełnosprawnych, projekty międzynarodowe realizowane np. we współpracy z organizacjami z miast partnerskich, wykorzystanie nowego podejścia w ramach tzw. rewitalizacji)
Uwagi realizacyjne	Jednostką wiodącą w obszarze działań na rzecz integracji społecznej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach celu operacyjnego rekomenduje się możliwie ścisłą współpracę z organizacjami pozarządowymi, w tym w szczególności realizację projektów w formule partnerstwa międzysektorowego. W zakresie budownictwa komunalnego rolę jednostki koordynującej przyjmuje Wydział Mieszkaniowy UM Ustroń. Rekomenduje się realizację innowacyjnych projektów społecznych finansowanych np. ze środków Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Społeczny).

Cel strategiczny	4. Rozwój ustronńskiego kapitału społecznego	
Cel operacyjny	4.2.	Rozwój form i metod edukacyjnych, aktywizacja różnych grup mieszkańców
Zadania	• Zwiększenie dostępu do zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów (np. w formule działającego stale uniwersytetu dziecięcego): ○ Wprowadzenie dodatkowych zajęć do programu dla wszystkich szkół ○ Szerokie profilowanie programu w celu dostosowania go do potrzeb, zainteresowań uczniów • Uzyskanie wsparcia merytorycznego poprzez wykorzystywanie współpracy ze szkołami wyższymi • Działania na rzecz rozwoju systemu kształcenia ustawicznego (<i>life long learning</i>) • Realizacja projektów edukacyjnych adresowanych do osób starszych (50+) – m.in. zajęcia językowe, komputerowe – realizacja projektów również w dzielnicach peryferyjnych • Utworzenie amatorskiego klubu filmowego w ramach działalności Miejskiego Domu Kultury „Prażakówka” • Systematyczna realizacja miękkich projektów edukacyjnych i kulturalnych, realizacja różnych form edukacyjnych adresowanych do dzieci i młodzieży (obszary: kultura, przyroda, edukacja regionalna, języki obce, przedsiębiorczość) • Wsparcie dla rozwoju różnorodnych zorganizowanych form szkolenia sportowego	
Uwagi realizacyjne	W ramach celu operacyjnego możliwe jest uzyskanie finansowania z różnorodnych projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz w ramach programów transgranicznych. Rekomendowane jest szerokie wykorzystanie możliwości międzynarodowej wymiany młodzieży w ramach współpracy z miastami partnerskimi (jednostki wiodące: Wydział Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki, samorządowe instytucje kultury). Rekomendowana jest ścisła współpraca z organizacjami pozarządowymi, aktywnymi w obszarze edukacji oraz realizacja projektów w formule partnerstwa międzysektorowego. Wymagana jest systematyczna realizacja zadań w ramach celu operacyjnego w całym okresie programowania.	

Cel strategiczny	5. Cyfrowy Ustroń – rozwój lokalnego społeczeństwa informacyjnego
Cel operacyjny	5.1. Wspieranie rozwoju infrastruktury teleinformatycznej
Zadania	• Budowy infrastruktury szerokopasmowej dostępu do Internetu w warstwie szkieletowej oraz dystrybucyjnej na terenie Miasta Ustroń w celu zapewnienia dostępu do infrastruktury szerokopasmowej dla wszystkich zainteresowanych podmiotów oraz dostępu do Internetu na etapie tzw. „ostatniej mili” bezpośrednio do wszystkich gospodarstw domowych, organizacji i przedsiębiorstw na terenie Ustronia • Budowa centralnego systemu informatycznego (infrastruktura sieciowa i sprzętowa) umożliwiającego integrację instytucji miejskich w ramach ujednoliconych standardów na rzecz świadczenia usług publicznych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej • Rozbudowa sieci bezpłatnych punktów dostępu do Internetu ze szczególnym uwzględnieniem lokalizacji atrakcyjnych wypoczynkowo i turystycznie (w tym rozwój sieci hot-spotów) • Systematyczny rozwój teleinformatycznych zasobów sprzętowych, zarówno udostępnianych mieszkańcom i odwiedzającym (np. pracownie komputerowe w szkołach, biblioteki), jak i wykorzystywanych przez pracowników struktur instytucji samorządowych
Uwagi realizacyjne	W ramach celu operacyjnego możliwe wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej (zarówno w ramach programu regionalnego jak i programów krajowych). Realizacja celu operacyjnego w ramach struktur Wydziału Organizacyjnego. Rekomenduje się powołanie (wyodrębnienie) pełnomocnika ds. cyfryzacji, który będzie koordynował realizację zadań w obrębie celu strategicznego oraz zapewni pożądany poziom jakości wdrażanych rozwiązań.

Cel strategiczny	5.	Cyfrowy Ustroń – rozwój lokalnego społeczeństwa informacyjnego
Cel operacyjny	5.2.	Zwiększenie zakresu usług publicznych dostępnych <i>on-line</i> oraz wzmocnienie cyfrowych kompetencji mieszkańców
Zadania		• Wdrożenie kompleksowego systemu usług publicznych <i>on-line</i> dla mieszkańców i przedsiębiorców (<i>front-office</i>) • Wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego, obejmującego Urząd Miasta oraz wszystkie jednostki organizacyjne i spółki miejskie (<i>back-office</i>) • Rozwój oficjalnego Internetowego portalu Miasta Ustroń z uwzględnieniem wyraźnego wyodrębnienia sekcji dedykowanych mieszkańcom oraz kuracjuszom i turystom (rozwój usług publicznych w ramach e-turystyki) • Podejmowanie działań w zakresie rozwoju e-edukacji rozumianej jako aplikacje bądź technologie cyfrowe służące edukacji i podnoszeniu kompetencji, w tym kształceniu przez całe życie • Wdrażanie rozwiązań informatycznych i narzędzi cyfrowych w ramach działań na rzecz ochrony środowiska • Monitoring i promocja zasobów przyrodniczych przy wykorzystaniu narzędzi cyfrowych – w tym implementacja na rzecz zapobiegania skutkom klęsk żywiołowych • Podnoszenie kompetencji informatycznych mieszkańców zwłaszcza osób 50+ oraz młodzieży • Wzmocnienie kompetencji cyfrowych w ramach kadry instytucji samorządowych
Uwagi realizacyjne		W ramach celu operacyjnego możliwe wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej (zarówno w ramach programu regionalnego, jak i programów krajowych). Realizacja celu operacyjnego w ramach struktur Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miasta Ustroń. Rekomenduje się powołanie (wyodrębnienie) pełnomocnika ds. cyfryzacji, który będzie koordynował realizację zadań w obrębie celu strategicznego oraz zapewni pożądany poziom jakości wdrażanych rozwiązań.

6. Wdrażanie, monitoring i promocja Strategii

6.1. Wdrażanie Strategii

System wdrażania Strategii rozwoju Miasta Ustroń do 2020 r. obejmuje szereg procesów niezbędnych do jego realizacji oraz podmioty i jednostki, które będą zaangażowane w ich implementację. Procesy wdrażania i zakres odpowiedzialności zaprezentowano poniżej:

- Przygotowanie projektu Strategii lub zmian do Strategii – Burmistrz, eksperci zewnętrzni, Rada Miasta, organizacje, mieszkańcy,
- Wybór zadań do realizacji w ramach Strategii – Burmistrz, Rada Miasta,
- Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadań, umieszczenie poszczególnych zadań w budżecie oraz Wieloletnim Planie Inwestycyjnym – Skarbnik, Burmistrz, Rada Miasta,
- Przygotowanie projektów od strony technicznej – Urząd Miasta, jednostki organizacyjne i spółki podległe.
- Przygotowanie wniosków o dofinansowanie – Urząd Miasta, jednostki podległe,
- Przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego – Urząd Miasta,
- Nadzór nad realizacją projektów, rozliczenia, raporty – Burmistrz, Urząd Miasta,
- Ewaluacja osiągania poszczególnych celów operacyjnych - Urząd Miasta, Burmistrz, Rada Miasta, dyrektorzy jednostek podległych.

We wdrażanie Strategii w zależności od typu projektu, będą również zaangażowane inne jednostki lub organy – spółki komunalne lub jednostki organizacyjne Miasta. Promocja zaangażowania organizacji pozarządowych we wdrażanie strategii pozwoli na uzyskanie gwarancji przejrzystości stosowanych procedur.

W kontekście organizacyjnym, w odniesieniu do zadań realizowanych w obszarach sportu, turystyki i rekreacji (głównie projekty kluczowe 1. i 2. oraz cel strategiczny 1.), należy uwzględnić zwiększenie znaczenia Kolei Linowej „Czantoria” sp. z o.o., jako wiodącego organizatora / lidera projektów w zakresie rozwoju sportu, rekreacji i turystyki na terenie miasta.

6.2. Monitorowanie, ewaluacja i system aktualizacji

Planuje się następującą procedurę monitorowania Strategii Rozwoju Miasta Ustroń do 2020 r. Przegląd Strategii będzie przeprowadzany przez cały okres jej obowiązywania, przynajmniej raz w roku. Wynikiem przeprowadzenia przeglądu będzie sprawozdanie zawierające informacje na temat zaawansowania poszczególnych zadań wybranych do realizacji w danym okresie.

- Burmistrz, który jest odpowiedzialny za wdrażanie Strategii składa Radzie Miasta sprawozdanie z jej realizacji, które przyjmowane jest lub odrzucane uchwałą Rady.
- Zmiany w dokumencie dokonywane będą uchwałą Rady Miasta na wniosek Burmistrza po wydaniu stosownej opinii przez komisję (komisje) odpowiedniej dla danego typu zadania.

Ocena średniookresowa realizacji Strategii zostanie dokonana w pierwszym kwartale 2016. Jej celem będzie porównanie założonych w Strategii efektów jej wdrażania z faktycznie osiągniętymi wynikami. Na tej podstawie formułowane będą zalecenia na kolejne lata wdrażania Strategii. Ocena dokonywana będzie przez Burmistrza we współpracy z właściwymi referatami UM, które przedstawiają ją do przyjęcia Radzie Miasta.

Ocena końcowa zostanie przeprowadzona po zakończeniu całego okresu, w jakim realizowane mają być zadania ujęte w Strategii. Wnioski z oceny, sporządzone w trybie analogicznym jak dla oceny średniookresowej, posłużą jako rekomendacje w kolejnych procesach planowania strategicznego.

6.3. Komunikacja społeczna Strategii

W ramach upowszechniania planu podejmowane będą następujące działania:

- Umieszczenie streszczenia strategii na stronie www Miasta oraz pełnej wersji w Biuletynie Informacji Publicznej,
- Zamieszczenie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta podstawowych założeń Strategii, informacji o przyjęciu Strategii, warunkach jej dostępności,
- Publikacja strategii (proponowana publikacja całości dokumentu w formie broszury),
- Informowanie o zawartych w dokumencie planach inwestycyjnych na zebraniach osiedli i innych spotkaniach,

- Zapewnienie możliwości zapoznania się przez mieszkańców z treścią dokumentu poprzez udostępnienie go w biurze Rady Miasta,
- Przed uchwaleniem Strategii przez Radę zostaną przeprowadzone otwarte konsultacje społeczne projektu uchwały.

Dodatkowo wszystkie sprawozdania i oceny powstające w ramach monitorowania Strategii, jak również jej zmiany, będą publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej.

Samorząd gminy będzie w sposób otwarty podchodził do projektów zgłaszanych przez podmioty prywatne oraz organizacje pozarządowe, fundacje, stowarzyszenia, kościoły i związki wyznaniowe, mogące pozytywnie wpłynąć na osiągnięcie celów rozwojowych miasta. Współpraca z wyżej wymienionymi podmiotami życia społecznego będzie inicjowana poprzez organizację spotkań z mieszkańcami, podczas których przedstawiciele władz gminy i Urzędu Miasta prezentować będą możliwości współpracy w nadchodzącym okresie.

Inicjatorem współpracy mogą być również mieszkańcy i organizacje działające na terenie Miasta Ustroń. Propozycje wspólnej realizacji przedsięwzięć mogą być kierowane do samorządu w trybie ciągłym, zarówno poprzez zwrócenie się na piśmie, jak i w czasie spotkań z Radnymi lub członkami zarządu Miasta.

Spis wykresów

Wykres 1 Struktura metody planowania strategicznego.....	8
Wykres 2 Ocena usług publicznych i stanu miasta – część I	13
Wykres 3 Ocena usług publicznych i stanu miasta – część II	14
Wykres 4 Mocne strony miasta wg ankietowanych	17
Wykres 5 Słabe strony miasta wg ankietowanych.....	18
Wykres 6 Potrzeby miasta i mieszkańców	19
Wykres 7 Ocena oferty turystycznej oraz inwestycyjnej miasta.....	20

Załączniki

Załącznik 1.: Lista osób biorących udział w opracowaniu Strategii

Lista obecności na spotkaniach w sprawie ogólnych kierunków rozwoju Ustronia, turystyki i uzdrowiskowego charakteru miasta, komunikacji, ochrony środowiska, infrastruktury komunalnej podstawowej w Urzędzie Miasta Ustroń w dniach 9 maja, 23 maja oraz 6 czerwca 2012 r. W spotkaniach uczestniczyli:

Stanisław Malina	Edward Markuzel	Jolanta Krajewska – Gojny
Marzenna Szczotka	Artur Kluz	Michał Kozłowski
Ireneusz Szarzec	Marcin Kołtun	Aleksandra Łuckoś
Elżbieta Sikora	Andrzej Nowiński	Tadeusz Krysta
Danuta Koenig	Jadwiga Zagrajek	Bronisława Noszczyk
Krystian Szymanek	Irena Płonka	Jolanta Heller
Zbigniew Niemiec	Jerzy Jawor	Alina Brudny
Andrzej Piechocki	Zbigniew Eysymontt	Joanna Cieślar
Leon Mijał	Maria Langer	Maria Cholewa
Jan Sztefek	Halina Rakowska -	Magdalena Herzyk
Roman Zorychta	Dzierżewicz	Renata Lisowska-Demel
Bogusława Rożnowicz	Stanisław Tomiczek	Łukasz Jawor
Weronika Kubik	Andrzej Tomiczek	Iwona Werpachowska
Eugeniusz Greń	Renata Lisowska – Demel	Iwona Kulis
Olga Kisiała	Czesław Matuszyński	Dominika Juha
Józef Zahraj	Leszek Roman Zaręba	Janina Owczarzy
Anna Rottermund	Alicja Żyła	Wincenty Janus
Józef Gogółka	Andrzej Siemiński	
Krystyna Kukla	Beata Branc – Gorgosz	

Załącznik 2.: Wzór ankiety

Strategia Rozwoju
Ustroń 2020

Ankieta dla mieszkańców

Szanowni Państwo,

w związku z pracami nad Strategią Rozwoju Miasta Ustroń prosimy o odpowiedź na kilka pytań dotyczących obecnej kondycji miasta oraz ważnych Państwa zdaniem zadań rozwojowych. Państwa opinie oraz wskazania będą stanowić kluczowy element procesu planowania strategicznego w Ustroniu.

Dziękuję za udział w badaniu, Burmistrz Miasta Ustroń, Ireneusz Szarzec

Ankieta jest anonimowa, a jej wypełnienie zajmuje około 5 minut.

W przypadku pól wyboru proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź. Po wypełnieniu prosimy złożyć ankietę dwukrotnie i wrzucić do najbliższej skrzynki pocztowej lub specjalnej skrzynki przy wejściu do Urzędu Miasta.

1. Warunki życia w Ustroniu. Prosimy o ocenę wybranych aspektów jakości życia w mieście:

Dostępność przedszkoli i żłobków, stan techniczny i oferta tych placówek	☐ bardzo dobra	☐ dobra	☐ średnia	☐ słaba	☐ bardzo słaba
Dostępność i jakość edukacji podstawowej i gimnazjalnej, stan techniczny placówek	☐ bardzo dobra	☐ dobra	☐ średnia	☐ słaba	☐ bardzo słaba
Stan techniczny dróg na terenie Ustronia, poziom rozwój sieci	☐ bardzo dobra	☐ dobra	☐ średnia	☐ słaba	☐ bardzo słaba
Wyposażenie i stan techniczny chodników, oświetlenia, kanalizacji, wodociągów	☐ bardzo dobra	☐ dobra	☐ średnia	☐ słaba	☐ bardzo słaba
Czystość miasta, kosze na śmieci, system gospodarki odpadami	☐ bardzo dobra	☐ dobra	☐ średnia	☐ słaba	☐ bardzo słaba
Stan środowiska naturalnego, zanieczyszczenia, poziom ochrony przyrody	☐ bardzo dobra	☐ dobra	☐ średnia	☐ słaba	☐ bardzo słaba
Dostępność Internetu i elektronicznych usług publicznych	☐ bardzo dobra	☐ dobra	☐ średnia	☐ słaba	☐ bardzo słaba
Poziom oferty kulturalnej i rozrywkowej	☐ bardzo dobra	☐ dobra	☐ średnia	☐ słaba	☐ bardzo słaba
Poziom wyposażenia w infrastrukturę kulturalną i rozrywkową	☐ bardzo dobra	☐ dobra	☐ średnia	☐ słaba	☐ bardzo słaba
Jakość oferty sportowej i rekreacyjnej	☐ bardzo dobra	☐ dobra	☐ średnia	☐ słaba	☐ bardzo słaba
Poziom wyposażenia w infrastrukturę sportową i rekreacyjną	☐ bardzo dobra	☐ dobra	☐ średnia	☐ słaba	☐ bardzo słaba
Poziom, jakość i dostępność usług opieki zdrowotnej i pomocy społecznej	☐ bardzo dobra	☐ dobra	☐ średnia	☐ słaba	☐ bardzo słaba
Jakość obsługi w Urzędzie Miejskim i jednostkach gminnych	☐ bardzo dobra	☐ dobra	☐ średnia	☐ słaba	☐ bardzo słaba
Aktywność organizacji pozarządowych, sportowych, zaangażowanie mieszkańców	☐ bardzo dobra	☐ dobra	☐ średnia	☐ słaba	☐ bardzo słaba

2. Prosimy o krótki komentarz - jak się Pani/Panu żyje w Ustroniu? Co jest największym sukcesem - pozytywnym elementem w mieście, a co największym problemem, elementem negatywnym?

Element
pozytywny,
mocna strona

Element
negatywny,
deficyt

3. Co trzeba zrobić w Ustroniu? Proszę wskazać 3 najważniejsze Pani/Pana zdaniem przedsięwzięcia

1.

2.

3.

4. Prosimy ocenić atrakcyjność Ustronia dla turystów i kuracjuszy lub inwestorów biznesowych

Oferta dla wypoczywających aktywnie	☐ Bardzo dobra	☐ Dobra	☐ Przeciętna	☐ Słaba	☐ Bardzo słaba
Oferta dla turystów rodzinnych	☐ Bardzo dobra	☐ Dobra	☐ Przeciętna	☐ Słaba	☐ Bardzo słaba
Infrastruktura dla turystów	☐ Bardzo dobra	☐ Dobra	☐ Przeciętna	☐ Słaba	☐ Bardzo słaba
Oferta dla kuracjuszy	☐ Bardzo dobra	☐ Dobra	☐ Przeciętna	☐ Słaba	☐ Bardzo słaba
Infrastruktura dla kuracjuszy	☐ Bardzo dobra	☐ Dobra	☐ Przeciętna	☐ Słaba	☐ Bardzo słaba
Oferta, warunki i obsługa inwestorów	☐ Bardzo dobra	☐ Dobra	☐ Przeciętna	☐ Słaba	☐ Bardzo słaba

5. Podstawowe dane respondenta - wyłącznie dla celów statystycznych

Płeć		Wiek				
☐ Kobieta	☐ Mężczyzna	☐ poniżej 18	☐ 18 - 30	☐ 30 - 50	☐ 50 - 65	☐ powyżej 65
Wykształcenie						
☐ Podstawowe	☐ Gimnazjalne	☐ Średnie	☐ Zawodowe	☐ Wyższe, licencjackie		
Status		Miesięczny średni dochód na członka rodziny				
☐ Pracujący	☐ Uczący się	☐ Berobotny	☐ Inne	☐ brak	☐ <1000 zł	☐ 1000 - 2500 zł
☐ >2500 zł						

*Dziękujemy za udział w badaniu!
Państwa opinie będą stanowić podstawę dla planowania rozwoju Ustronia.
Złóż 2-krotnie ankietę, aby był widoczny nagłówek i wrzuć do skrzynki pocztowej
lub do skrzynki przy wejściu do Urzędu Miasta!*